

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การกลับเป็นผู้ประกันตน

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

อ.พ. ๑/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน

๑.๒ เหตุผล

โดยที่มีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวนมาก ไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือนภายในระยะเวลา สิบสองเดือนตามมาตรา ๔๑ (๕) ทำให้ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับ ประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมและไม่อาจกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีก เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ บุคคลดังกล่าวในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... มีเนื้อหารวม จำนวน ๗ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑.๓.๑ บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด หรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓.๒ กำหนดให้ผู้ประกันตนซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ กล่าวคือ ไม่ส่งเงินสมทบ ๓ เดือนติดต่อกัน หรือภายในระยะเวลา ๑๒ เดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบ ๙ เดือน ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากมีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด หรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี ตามแบบที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมกำหนดภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔)

๑.๓.๓ กำหนดให้สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด หรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี ได้รับคำขอตามมาตรา ๔ ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอ และในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสติกลับเป็นผู้ประกันตน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้สำนักงานฯ เสนอรายงานพร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมเพื่อพิจารณา และมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับคำขอ คำสั่งเลขาธิการฯ นั้นให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๕)

๑.๓.๔ กำหนดให้การกลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้เริ่มตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอ และให้ผู้ประกันตนมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม (ร่างมาตรา ๖)

๑.๔ ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... มีดังนี้

๑.๔.๑ เพื่อให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงเนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบเก้าเดือนและเป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมได้มีโอกาสกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนและมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงกรณีคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดหลักประกันและเกิดความมั่นคงในการดำรงชีวิต ช่วยให้ผู้ประกันตนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากยิ่งขึ้น

๑.๔.๒ เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งผลให้กองทุนประกันสังคมเกิดความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๔.๓ เพื่อลดภาระของภาครัฐในด้านการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินเพื่อดูแลชีวิตและสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๕ ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

ในปี ๒๕๕๔ ได้มีการออกพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน ๒๕๕๔ ซึ่งมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินี้มาแล้ว ดังนั้น สำนักงานประกันสังคมควรมีมาตรการหรือแนวทางในการแจ้งเตือนล่วงหน้าไปยังผู้ประกันตนที่มีแนวโน้มว่าจะตกเป็นผู้สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนก่อนที่บุคคลนั้นจะสิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๑ (๔) และ (๕) เพื่อลดปัญหาการสิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากการขาดส่งเงินสมทบอีก

๑.๖ สำนักงานประกันสังคม ได้ทำการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฯ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน้า - ๑ - ถึง - ๕ -)

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ ของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณา ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
มกราคม ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฐ ฆาสุข เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวกัญญา กิติโยดม นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสาร ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ..... - ๑ -
- คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ
(Checklists) ..... - ๖ -
- ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... - ๑๘ -
- ประกันสังคม ..... - ๒๐ -

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ..... (๑)

: พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ ..... (๓๖)

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๕๐๓/๖๖๗ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... (๓๙)

: ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๔๐)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๔๓)

: รายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... (๔๕)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน

๑.๒ เหตุผล

โดยที่มีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวนมากไม่ส่งเงินสมทบ สามเดือนติดต่อกันตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือนภายในระยะเวลาสิบสองเดือน ตามมาตรา ๔๑ (๕) ทำให้ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน จากกองทุนประกันสังคมและไม่อาจกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีก เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลดังกล่าว ในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
.....

๕. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด หรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

๖. มาตรารักษาการ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ กำหนดให้ผู้ประกันตนซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ กล่าวคือ ไม่ส่งเงินสมทบ ๓ เดือนติดต่อกัน หรือภายในระยะเวลา ๑๒ เดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบ ๙ เดือน ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากมีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด หรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี ตามแบบที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมกำหนดภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ผู้ประกันตนซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากมีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานตามแบบที่เลขาธิการกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๗.๒ กำหนดให้สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด หรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี ได้รับคำขอตามมาตรา ๔ ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอ และในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่รับคำขอ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตนให้สำนักงานฯ เสนอรายงานพร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมเพื่อพิจารณา และมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับคำขอ คำสั่งเลขาธิการฯ นั้นให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๕)

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

มาตรา ๕ เมื่อสำนักงานได้รับคำขอตามมาตรา ๔ ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอ และในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสិทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่รับคำขอ

ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้สำนักงานเสนอรายงาน พร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาและมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ คำสั่งเลขาธิการนั้นให้เป็นที่สุด

๗.๓ กำหนดให้การกลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้เริ่มตั้งแต่เดือนที่ยื่นคำขอ และให้ผู้ประกันตนมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ การกลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้เริ่มตั้งแต่เดือนที่ยื่นคำขอ และให้ผู้ประกันตนมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่มีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ไม่ได้ส่งเงินสมทบตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕) ทำให้ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงเป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมและไม่อาจกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีก เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลดังกล่าวในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^๑

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง สำนักงานประกันสังคมได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้^๒

๒.๑ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... รวมระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน โดยในการรับฟังความคิดเห็นสำนักงานประกันสังคม ได้รับฟังความคิดเห็นผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

๑. สำนักงานประกันสังคมได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... โดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายประกันสังคม

๒. ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th)

๒.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

สำนักงานประกันสังคมจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น แยกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

---

*เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

^๒ รายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

(๑) จัดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายประกันสังคมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... จำนวน ๕ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

(๒) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th) เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๘ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๒.๓ พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

(๑) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... จำนวน ๕ ครั้ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมภาลัย ห้องฟ้าหลวง จังหวัดอุดรธานี

- ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเชียงใหม่แกรนด์วิว ห้องศูนย์ประชุมนานาชาติเชียงใหม่แกรนด์วิว จังหวัดเชียงใหม่

- ครั้งที่ ๓ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ ห้องคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ กรุงเทพมหานคร

- ครั้งที่ ๔ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ซีตี้จอมเทียน ห้องคอนเวนชันฮอลล์ ซี จังหวัดชลบุรี

- ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมทวินโลดส์ ห้องบงกชรัตน์แกรนด์บอลรูม จังหวัดนครศรีธรรมราช

(๒) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th) จำนวน ๑ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๘ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ในการรับฟังความคิดเห็นมีผู้ประกันตนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑,๖๔๙ คน แยกเป็นเพศชาย ๕๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๒ เพศหญิง ๑,๐๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๘ โดยผลการรับฟังความคิดเห็นแยกเป็นเห็นด้วยร้อยละ ๘๓.๘๑ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๑๖.๑๙

๒.๔ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

มีประเด็นการรับฟังความคิดเห็น คือ ผู้ประกันตนเห็นด้วยหรือไม่ในการคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบ

๒.๕ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

มีความคิดเห็นเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เช่น ควรกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ที่จะคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนต้องทยอยส่งเงินสมทบย้อนหลังให้ครบตามจำนวนเดือนที่ขาดส่งแล้วค่อยคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้ หรือควรแก้ไขเงื่อนไขให้ผู้ที่เคยเป็นผู้ประกันตนประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้จากเดิมต้องเป็นผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือน เป็น ๖ เดือน หรือ ๙ เดือน ก็สามารถแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้

๒.๖ คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ประเด็นที่รับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็น	คำชี้แจงรายประเด็น
- ผู้ประกันตนเห็นด้วยหรือไม่ในการคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบ	มีความคิดเห็นเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ดังต่อไปนี้ - ควรกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ที่จะคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนส่งเงินสมทบย้อนหลังให้ครบตามจำนวนที่ขาดส่งแล้วจึงคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้	- กรณีผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบนั้น มีความประสงค์กลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ และมีการค้างชำระเงินสมทบในบางเดือนในครั้งที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ในครั้งก่อนถือว่าผู้ประกันตนดังกล่าวมีหน้าที่ต้องนำส่งเงินสมทบตามมาตรา ๓๙ และสำนักงานประกันสังคมมีการดำเนินการติดตามหนี้เงินสมทบและเงินเพิ่มตามกฎหมายจากผู้ประกันตนที่ค้างชำระเงินสมทบ
	- ควรแก้ไขเงื่อนไขให้ผู้เคยเป็นผู้ประกันตนประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้จากเดิมต้องเป็นผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อย	- ผู้ประกันตนที่ประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้นั้น จะต้องเคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ โดยจ่ายเงินสมทบ

	กว่า ๑๒ เดือนเป็น ๖ เดือน หรือ ๙ เดือน ก็สามารถแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้	มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองเดือน และต่อมากความเป็นผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลง จึงจะแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้ ซึ่งเป็นไปตาม มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓
--	---	---

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน^๓

ด้านเศรษฐกิจ

- **เชิงบวก**

เมื่อร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้แล้ว จะเป็นการให้โอกาสและช่วยเหลือผู้ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเพราะขาดส่งเงินสมทบ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ เพื่อให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมอีกครั้ง

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ผู้ประกันตน

- **เชิงลบ**

ไม่มี เนื่องจากกฎหมายนี้มีได้มีผลใช้บังคับแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้มีหน้าที่ต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นการให้โอกาสประชาชนที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนได้กลับเป็นผู้ประกันตนอีกครั้งเพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

ด้านสังคม

- **เชิงบวก** ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับโอกาสกลับเป็นผู้ประกันตน เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองต่าง ๆ จากกองทุนประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็นกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร และชราภาพ ทำให้ประชาชนมีหลักประกันในชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

^๓ คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ลูกจ้างชั่วคราวส่วนราชการ ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง และผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง

- เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี

ด้านอื่นๆ

- เชิงบวก ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนหากไม่มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน รัฐจะมีภาระด้านการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินในการดูแลชีวิตและสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หากมีการกลับเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม รัฐมีภาระงบประมาณการจ่ายเงินสมทบให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ จำนวน ๑๒๐ บาทต่อคนหรือต่อเดือนเท่านั้น

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ผู้ประกันตนและรัฐ

- เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

มีการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ผ่านทาง www.sso.go.th ของสำนักงานประกันสังคม

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานประกันสังคมได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... แล้ว เห็นควรยืนยันตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว

คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ.....สำนักงานประกันสังคม...กระทรวงแรงงาน.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตนให้ผู้ที่ยื่นสุดความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ เนื่องจากไม่ได้นำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม มีโอกาสกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีกครั้งหนึ่ง

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เนื่องจากสำนักงานประกันสังคม พบปัญหาว่าผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ จำนวนมากขาดส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือน ซึ่งการไม่นำส่งเงินสมทบดังกล่าวทำให้ผู้ประกันตนสิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตน การสิ้นสภาพดังกล่าวอาจเกิดจากการที่ผู้ประกันตนส่งเงินสมทบผ่านบัญชีธนาคาร โดยผู้ประกันตนไม่ทราบว่ายอดเงินในบัญชีธนาคารมีไม่เพียงพอที่จะส่งเงินสมทบ ทำให้สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนเป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน เพื่อที่จะคืนสภาพบุคคลที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้มีโอกาสกลับมาเป็นผู้ประกันตนอีกครั้ง เพื่อเป็นการช่วยเหลือและให้โอกาสประชาชนที่มีรายได้น้อย ซึ่งขาดส่งเงินสมทบเนื่องจากประสบปัญหาด้านการเงิน

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนได้รับสวัสดิการการประกันสังคมและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... นั้นจะทำให้ประชาชนที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนได้มีโอกาสกลับเข้ามาเป็นผู้ประกันตนอีกครั้ง เพื่อได้รับสิทธิประโยชน์ จากกองทุนประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงกรณีคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

ปัจจุบันจำนวนผู้ที่ยื่นสภาพความเป็นผู้ประกันตนอยู่ประมาณหนึ่งล้านคน ซึ่งการสิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนนั้นส่วนมากมักเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจเป็นผลให้ประชาชนไม่มีความสามารถส่งเงินสมทบ

หากไม่มีพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน จะทำให้บุคคลดังกล่าวขาดสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม อันพึงจะได้รับ ทำให้รัฐต้องแบกรับภาระในการดูแลบุคคลดังกล่าวเพิ่มขึ้นและทำให้บุคคลเหล่านี้ขาดหลักประกันในชีวิต

๑.๓ การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

ตรากฎหมายให้ผู้ซึ่งสิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนกลับเข้าสู่ระบบประกันสังคมอีกครั้ง เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงกรณีคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน จะทำให้ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนจากการขาดเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือนได้กลับเข้าเป็นผู้ประกันตนเพื่อสิทธิในการรับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม และเพื่อให้มีกฎหมายที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมส่งผลให้การประกันสังคมเป็นไปอย่างเป็นธรรม อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี กองทุนประกันสังคมเกิดความมั่นคงและมีเสถียรภาพ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนกลับมาเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ครบถ้วน

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการการสร้างหลักประกันคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐโดยตรง

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

เอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

การดำเนินการภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เป็นภารกิจของสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตนเป็นกฎหมายที่ให้โอกาสผู้ที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนได้กลับมาเป็นผู้ประกันตน เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม เป็นภารกิจของสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มของสมาชิกที่มีรายได้และจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม เพื่อรับผิดชอบในการเฉลี่ยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร และชราภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติ

แนวทางการปฏิรูปประเทศ

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ เนื่องจากมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ บัญญัติว่า ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ สิ้นสุดลงเมื่อผู้ประกันตนนั้น (๓) ไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกัน (๕) ภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบเก้าเดือน จึงจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน อันเป็นกฎหมายในลำดับเดียวกันกับพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้แก่บุคคลที่สิ้นสุดสภาพความเป็นผู้ประกันตน ทั้งนี้ เพื่อการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากกองทุนประกันสังคม

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

เนื่องจากมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ นั้น บัญญัติว่า ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ สิ้นสุดลงเมื่อผู้ประกันตนนั้น (๓) ไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกัน (๕) ภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบเก้าเดือน จึงจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน อันเป็นกฎหมายในลำดับเดียวกันกับพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก การดำเนินการภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ครอบคลุมถึงบุคคลที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนที่มีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ทั่วประเทศ

ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ๆ ไป เนื่องจาก.....

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ได้กำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนยื่นคำขอต่อสำนักงานประกันสังคมตามแบบที่เลขาธิการประกันสังคมกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด.....

ควรมีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ ถ้าจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากบทบัญญัติการสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนกำหนดไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ การให้สิทธิกลับเป็นผู้ประกันตนจึงต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ จึงไม่อาจใช้บังคับโดยข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม (ข้ามไปข้อ ๓.๗)

กำกับ (ข้ามไปข้อ ๓.๘)

ส่งเสริม

ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน มีวัตถุประสงค์ที่จะคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้กับผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบ เพื่อการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากกองทุนประกันสังคมอีกครั้ง จึงต้องใช้ระบบส่งเสริมในการคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้แก่ผู้ประกันตน ทั้งนี้ เพื่อหลักประกันชีวิตที่ดีของประชาชน

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบการอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียนหรือใช้ระบบอื่น
ไม่มี

๓.๗.๒ ค่าธรรมเนียมมีความจำเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

ไม่มี

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

ไม่มี

มีความจำเป็นอย่างไร

ไม่มี

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่มี

หากมีความเข้าซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

ไม่มี

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ไม่มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

ไม่มี

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

ไม่มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำขอของผู้ที่ประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตน โดยเมื่อผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนมีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนยื่นคำขอต่อสำนักงานตามแบบที่เลขาธิการกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสติ กลับเป็นผู้ประกันตนให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำขอ และในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้สำนักงานเสนอรายงานพร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาและมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

ไม่มีกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครองไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด
ไม่มี

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

กระทรวงแรงงานโดยสำนักงานประกันสังคม เคยมีการเสนอกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ คือพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้โอกาสผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนแสดงความจำนงขอกลับเป็นผู้ประกันตน ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เท่านั้น การให้โอกาสผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนได้กลับเป็นผู้ประกันตนอีกครั้ง จึงมีความจำเป็นที่ต้องตราพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตนขึ้นใหม่

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนซึ่งแสดงความจำนงขอกลับเป็นผู้ประกันตนตามร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

เมื่อร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้แล้ว จะเป็นการให้โอกาสและช่วยเหลือผู้ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเพราะขาดส่งเงินสมทบ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ เพื่อให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมอีกครั้ง

ผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ผู้ประกันตน

- เชิงลบ

ไม่มี เนื่องจากกฎหมายนี้มีได้มีผลใช้บังคับแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้มีหน้าที่ต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นการให้โอกาสประชาชนที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนได้กลับเป็นผู้ประกันตนอีกครั้งเพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ จากกองทุนประกันสังคม

ผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ไม่มี

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน มากน้อยเพียงใด

ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๓๓ ได้รับโอกาสกลับเป็นผู้ประกันตน เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองต่างๆจากกองทุนประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็น กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร และชราภาพ ทำให้ประชาชนมีหลักประกันในชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕.๔.๒ เศรษฐกิจและสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... จะทำให้ประเทศมีกฎหมาย ที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมส่งผลให้การประกันสังคมเป็นไปอย่างเป็นธรรม อันเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่จะทำให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีกองทุนประกันสังคมเกิดความมั่นคงในเสถียรภาพ

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

ไม่มี

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

ไม่มี

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

ไม่มี

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ไม่มี

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนหากไม่มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน รัฐจะมีภาระ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินในการดูแลชีวิตและสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หากมีการกลับ

เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม รัฐมีภาระงบประมาณจ่ายเป็นเงินสมทบให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ จำนวน ๑๒๐ บาทต่อคนหรือต่อเดือนเท่านั้น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

ให้ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนยื่นคำขอกลับเป็นผู้ประกันตนตามแบบที่เลขาธิการกำหนด ภายใน ๑ ปีนับแต่พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตนมีผลใช้บังคับ โดยประชาชนที่ได้กลับเป็นผู้ประกันตน จะได้รับความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็น กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตาย อันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร และชราภาพ ทำให้ประชาชนมีหลักประกัน ในชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี เนื่องจากสำนักงานประกันสังคมเคยมีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตนในปี พ.ศ.๒๕๕๔ และดำเนินการให้ผู้ที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนได้กลับมาเป็นผู้ประกันตนอีกครั้งหนึ่ง ก็ไม่พบปัญหาในการ ปฏิบัติงานแต่อย่างใด

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนจะต้องถูก จำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จะทำให้งบประมาณในการดำเนินงานของสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ถูกนำไปใช้เพื่อประชาชนที่ต้องการกลับมาเป็นผู้ประกันตน รวมทั้งไม่ได้สร้างหรือ กำหนดภาระหน้าที่แก่ประชาชน

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคมที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันสามารถให้บริการผู้ที่ประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนตามร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ได้โดยไม่ต้องขออัตรากำลังเพิ่ม

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม จะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างต่ำในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ควรที่จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ ในด้านต่างๆ วิธีการชำระเงินสมทบ การสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนเพื่อสิทธิประโยชน์ในกองทุนประกันสังคม เป็นต้น รวมทั้งความสามารถในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้คำปรึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกันสังคมให้แก่ประชาชนได้

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

ไม่มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานและงบลงทุน แต่เป็นงบประมาณที่ต้องจ่ายเป็นเงินสมทบ

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ได้จัดทำประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ในรูปแบบการสอบถามความต้องการในการกลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ รวมถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ประชาชนจะได้รับจากการเป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ในระหว่างการดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ได้จัดให้มีช่องทางในการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยการเผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานประกันสังคม รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนจากภาคต่าง ๆ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาการดำเนินการเท่าใด

ในร่างกฎหมายนี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบคำขอกลับเป็นผู้ประกันตนของผู้ที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตนให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำขอ และในกรณีที่เจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้เจ้าหน้าที่เสนอรายงานพร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาและมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร ไม่มี

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ในการพิจารณาคำขอกลับเป็นผู้ประกันตนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม มีหน้าที่เป็นผู้พิจารณาคำขอของประชาชนอยู่ ณ สำนักงานประกันสังคมทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดหรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนที่ประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร ไม่มี

๘.๘.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร ไม่มี

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

ไม่มี

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

ไม่มี

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคล
เกินสมควรอย่างไร

ไม่มี

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงานประมาณ

สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจ ได้แก่.....

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ได้แก่.....

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร.....

มีการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานประกันสังคม www.sso.go.th

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ

ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว

(นายสุรเดช วลีอิทธิกุล)

เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

ตุลาคม ๒๕๖๐

สำนักงานประกันสังคม

กองกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวมาลาภรณ์ ท่อประทุม

โทร ๐ ๒๙๕๖ ๒๖๕๗ - ๘ โทรสาร ๐ ๒๕๒๕ ๗๘๙๗

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....*

ปัจจุบันมีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวนมาก ที่มีได้ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกัน ตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือนภายในระยะเวลาสิบสองเดือนตามมาตรา ๔๑ (๕) อันเป็นผลให้สภาพการเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมและไม่อาจกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีก ดังนั้น เพื่อให้โอกาสแก่บุคคลดังกล่าวในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีกครั้ง จึงเห็นสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน เพื่อให้ผู้ประกันตนซึ่งความเป็นผู้ประกันตนดังกล่าวสิ้นสุดลงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานประกันสังคม ตามแบบที่กำหนด โดยให้สำนักงานประกันสังคมตรวจสอบและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอ ได้ทราบผลการยื่นคำขอดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถสรุปข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ได้ดังนี้

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

๑. เพื่อให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งความเป็นผู้ประกันตน สิ้นสุดลงเนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบ มาแล้วไม่ครบเก้าเดือนและเป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมได้มี โอกาสกลับเข้าเป็นผู้ประกันตนและมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็น สิทธิประโยชน์กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงกรณีคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดหลักประกันและเกิด ความมั่นคงในการดำรงชีวิต ช่วยให้ผู้ประกันตนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งส่งผลให้กองทุนประกันสังคมเกิดความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

๓. เพื่อลดภาระของภาครัฐในด้านการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินเพื่อดูแลชีวิตและ สุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

---

* ที่มา : คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist) เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

ในปี ๒๕๕๔ ได้มีการออกพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน ๒๕๕๔ ซึ่งมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินี้มาแล้ว ดังนั้น สำนักงานประกันสังคมควรมีมาตรการหรือแนวทางในการแจ้งเตือนล่วงหน้าไปยังผู้ประกันตนที่มีแนวโน้มว่าจะตกเป็นผู้สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนก่อนที่บุคคลนั้นจะสิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๑ (๔) และ (๕) เพื่อลดปัญหาการสิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากการขาดส่งเงินสมทบอีก

ประกันสังคม*

การประกันสังคม คือ การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อรับผิดชอบในการเฉลี่ยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน เพื่อให้ได้รับการรักษาพยาบาลและมีรายได้อย่างต่อเนื่อง

เงินสมทบ คือ เงินที่นายจ้างและลูกจ้างต้องนำส่งเข้ากองทุนประกันสังคมทุกเดือน โดยคำนวณจากค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับ ในอัตราร้อยละ ๕ ซึ่งฐานค่าจ้างที่นำมาคำนวณ ต่ำสุดเดือนละ ๑,๖๕๐ บาท (๘๓ บาท) และสูงสุดไม่เกินเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท (๗๕๐ บาท) ทั้งนี้ รัฐบาลจะออกเงินสมทบเข้ากองทุนด้วยส่วนหนึ่ง

ประกันสังคมเป็นระบบที่บังคับให้ทุกคนออมเงินส่วนหนึ่ง (๓% ของเงินเดือน) เพื่อเป็นหลักประกันว่าลูกจ้างจะได้รับความคุ้มครอง ทั้งในเรื่องการเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือเสียชีวิต รวมทั้งจะได้เงินบำนาญเพื่อใช้ในยามเกษียณ โดยการจ่ายเงินประกันของลูกจ้าง (เรียกว่าเงินสมทบ) จ่ายเพียง ๑ ใน ๓ ส่วนเท่านั้น เพราะผู้ที่มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ประกอบไปด้วย ๓ ฝ่าย ได้แก่

- (๑) รัฐบาล
- (๒) นายจ้าง
- (๓) ลูกจ้าง

ความสำคัญของประกันสังคม

ประกันสังคมถือเป็นกองทุนที่ให้หลักประกันแก่ผู้ทำงานไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างบริษัทหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีความประสงค์จะส่งเรื่องประกันให้ตนเองโดยหลักประกันที่วันนี้คือจะได้รับประโยชน์ทดแทนเมื่อต้องประสบอันตรายเจ็บป่วยทุพพลภาพ (พิการ) หรือเสียชีวิต (ไม่ได้มาจากการทำงาน) รวมไปถึงกรณีคลอดบุตรสงเคราะห์บุตรชราภาพและว่างงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าล้วนแล้วแต่เป็นเหตุการณ์ที่จะทำให้ไม่สามารถทำงานหารายได้เลี้ยงตัวเองได้ ดังนั้น จึงไม่ผิดที่จะกล่าวว่าประกันสังคมมีความสำคัญค่อนข้างมาก การจะทำประกันสังคมก็ต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันไปเรื่อย ๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำงาน โดยผู้ที่เป็นลูกจ้างที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีและไม่เกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่เข้าทำงานจะถือเป็นผู้ประกันตนโดยนายจ้างจะต้องทำการขึ้นทะเบียนให้กับลูกจ้างทุกครั้งที่มีการรับลูกจ้างเข้ามาใหม่ โดยผู้ประกันตนมีด้วยกันทั้งหมด ๓ ประเภท คือ พนักงานเอกชนทั่วไป ผู้ที่เคยเป็นพนักงานแต่ลาออกจากงาน และอาชีพอิสระหรือเป็นแรงงานนอกระบบ นอกจากนี้ ยังมีลักษณะการแบ่งไว้อีกประเภทหนึ่ง คือ เป็นผู้ประกันตนภาคบังคับและภาคสมัครใจ โดยจะมีความแตกต่างในเรื่องของความคุ้มครอง

---

*ที่มา : สำนักงานประกันสังคม ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก <http://www.sso.go.th>

ที่จะได้รับและจำนวนเงินที่ส่งเข้าสมทบกองทุนประกันสังคมโดยภาคสมัครใจจะส่งเงินน้อยกว่าและได้รับความคุ้มครองที่น้อยกว่าเช่นกัน

ประกันสังคมเป็นเพียงประกันพื้นฐานที่รัฐบาลให้การสนับสนุนและส่งเสริม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากจำนวนเงินได้ที่ส่งประกันตนในแต่ละเดือนถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุที่ทำกับบริษัทประกันโดยทั่วไป ทั้งนี้ ผู้ประกันตนควรศึกษาทำความเข้าใจและตรวจสอบสิทธิประกันสังคมที่เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ประกันตนเอง เช่น การเช็คข้อมูลในส่วนของการส่งเงินสมทบว่าได้ส่งมาเป็นจำนวนเงินเท่าไร การเช็คข้อมูลการเลือกสถานพยาบาลว่าเป็นสถานพยาบาลใดและผู้ประกันตนมีความสะดวกในการเดินทางหรือไม่ กรณีว่างงานที่ผู้ประกันตนจะได้รับเงินชดเชยเป็นรายเดือนจากประกันสังคมซึ่งในกรณีลาออกก็ถูกเชิญออกนั้นจะได้รับไม่เท่ากัน หรือโรคอะไรบ้างที่กองทุนประกันสังคมไม่คุ้มครอง และการคำนวณเงินบำนาญชราภาพ เป็นต้น ซึ่งในส่วนของประกันสังคมนั้นมีข้อมูลและรายละเอียดปลีกย่อยที่ค่อนข้างมาก ทั้งนี้ ผู้ประกันตนและผู้สนใจสามารถหาข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th)

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓
- : พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๖๖๗ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติ

ประกันสังคม

พ.ศ. ๒๕๓๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

เป็นปีที่ ๔๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติหมวด ๒ ของ ลักษณะ ๒ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา
หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและบทบัญญัติมาตรา ๔๐ ให้ใช้บังคับภายใน
สี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๗

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้
หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔^๒ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) ข้าราชการและลูกจ้างประจำของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และ
ราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) นักเรียน นักเรียนพยาบาล นิสิตหรือนักศึกษา ซึ่งเป็นลูกจ้างของโรงเรียน
สถานพยาบาล วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยนั้น

(๓) ลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๔) กิจการหรือลูกจ้างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๗/ตอนที่ ๑๖๑/ตอนพิเศษ หน้า ๑/๑ กันยายน ๒๕๓๓

^๒ มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“ลูกจ้าง”^๓ หมายความว่า ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้าง และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

“ค่าจ้าง” หมายความว่า เงินทุกประเภทที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงานในวันและเวลาทำงานปกติไม่ว่าจะคำนวณตามระยะเวลาหรือคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ และให้หมายความรวมถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้ในวันหยุดและวันลาซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกำหนด จำนวนหรือจ่ายในลักษณะใดหรือโดยวิธีการใด และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

“วันทำงาน” หมายความว่า วันที่กำหนดให้ลูกจ้างทำงานตามปกติ

“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ซึ่งจ่ายเงินสมทบอันก่อให้เกิดสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้

“การคลอดบุตร” หมายความว่า การที่ทารกออกจากครรภ์มารดาซึ่งมีระยะเวลาตั้งครรภ์ไม่น้อยกว่ายี่สิบแปดสัปดาห์ ไม่ว่าทารกจะมีชีวิตรอดอยู่หรือไม่

“ทุพพลภาพ”^๔ หมายความว่า การสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะหรือของร่างกาย หรือสูญเสียสภาพปกติของจิตใจ จนทำให้ความสามารถในการทำงานลดลงถึงขนาดไม่อาจประกอบกรงานตามปกติได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการแพทย์

“ว่างงาน” หมายความว่า การที่ผู้ประกันตนต้องหยุดงานเนื่องจากนิติสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานสิ้นสุดลง

“ภัยพิบัติ”^๕ หมายความว่า อัคคีภัย วัตภัย อุทกภัย หรือธรณีพิบัติภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนประกันสังคม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานประกันสังคม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประกันสังคม

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการประกันสังคม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

^๓ มาตรา ๕ นิยามคำว่า “ลูกจ้าง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^๔ มาตรา ๕ นิยามคำว่า “ทุพพลภาพ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^๕ มาตรา ๕ นิยามคำว่า “ภัยพิบัติ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖^๖ ในการคำนวณค่าจ้างเพื่อการออกเงินสมทบ ให้ถือเอาค่าจ้างที่คิดเป็นรายเดือนเป็นเกณฑ์คำนวณ

ในการคำนวณค่าจ้างที่มีค่าจ้างรายเดือนให้เป็นค่าจ้างรายเดือน ให้ถือว่าค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับจริงในเดือนใดเป็นค่าจ้างรายเดือนของเดือนนั้น

เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาการส่งเงินสมทบของผู้ประกันตน ให้ถือว่าเงินสมทบที่หักจากค่าจ้างที่จ่ายให้ลูกจ้างในเดือนใดเป็นการจ่ายเงินสมทบของเดือนนั้น และไม่ว่าเงินสมทบนั้นจะได้หักไว้หรือนำส่งเดือนละกี่ครั้ง ให้ถือว่ามิมีระยะเวลาในการจ่ายเงินสมทบเท่ากับหนึ่งเดือน

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑

บททั่วไป

หมวด ๑

คณะกรรมการประกันสังคม

มาตรา ๘^๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการประกันสังคม” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข และผู้แทนสำนักงบประมาณเป็นกรรมการ กับผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายผู้ประกันตนฝ่ายละเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการ และเลขานุการ

ให้ผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของฝ่ายนายจ้างและฝ่ายผู้ประกันตน สัดส่วนระหว่างหญิงและชาย รวมทั้งการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ด้อยโอกาส ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

คณะกรรมการจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

^๖ มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^๗ มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๘/๑^๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ โดยการสรรหาจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ไม่น้อยกว่าสิบปีในด้านการเงิน การคลัง ด้านระบบงานประกันสังคม ด้านบริหารการลงทุน ด้านบริหารจัดการ ด้านการแพทย์ ด้านกฎหมาย และด้านเศรษฐศาสตร์

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๘/๒^๙ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๘ หรือที่ปรึกษาซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๘/๑ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐหรือสถานประกอบการของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่
- (๘) ไม่เป็นคู่สัญญาหรือมีประโยชน์ได้เสียในกิจการที่เป็นคู่สัญญาหรือมีธุรกิจเกี่ยวข้องกับสำนักงานไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (๙) ไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๘/๓^{๑๐} ให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งถือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่จะต้องแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยให้เปิดเผยต่อสาธารณชนทราบไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการประกันสังคมตามพระราชบัญญัตินี้

^๙ มาตรา ๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^๙ มาตรา ๘/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๑๐} มาตรา ๘/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) พิจารณาให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกา การออกกฎกระทรวง และระเบียบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน

(๔) วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

(๕) พิจารณางบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานในส่วนที่เกี่ยวกับการประกันสังคมตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่คณะกรรมการอื่นหรือสำนักงาน

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการต่อไปก็ได้

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๘ หรือที่ปรึกษาซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๘/๑ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี^{๑๑}

กรรมการหรือที่ปรึกษาซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๑^{๑๒} นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๘ หรือที่ปรึกษาซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๘/๑ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘/๒

ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งหรือที่ปรึกษาพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลในประเภทเดียวกันตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๘/๑ เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาแทน แล้วแต่กรณี และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการหรือที่ปรึกษาซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมการแต่งตั้งที่ปรึกษาเพิ่มขึ้นในระหว่างที่ที่ปรึกษาซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาเพิ่มขึ้นนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของที่ปรึกษาซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

^{๑๑} มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

^{๑๒} มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งดำรงตำแหน่งครบตามวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๔^{๑๓} ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการการแพทย์” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการอื่นมีจำนวนรวมกันไม่เกินสิบหกคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ผู้แทนสำนักงานเป็นกรรมการ และเลขาธิการ

ประธานกรรมการและกรรมการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งโดยการสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่าง ๆ หรือในด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข หรือด้านการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล และให้มีผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายผู้ประกันตนฝ่ายละหนึ่งคน และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘/๑ วรรคสอง มาตรา ๘/๒ มาตรา ๑๐ วรรคสอง มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการการแพทย์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานในการให้บริการทางการแพทย์

(๒)^{๑๔} กำหนดหลักเกณฑ์ อัตรา และระยะเวลาในการรับประโยชน์ทดแทนตาม มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒

(๓) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๖๔

(๔) ให้คำปรึกษาและแนะนำในทางการแพทย์แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการอุทธรณ์ และสำนักงาน

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการแพทย์ หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

^{๑๓} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๑๔} มาตรา ๑๕ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการหรือคณะกรรมการการแพทย์จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการการแพทย์มอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการ คณะกรรมการการแพทย์ และคณะอนุกรรมการมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งส่งเอกสารหรือข้อมูลที่จำเป็นมาพิจารณาได้ ในกรณีนี้จะสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๘ กรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการการแพทย์ กรรมการอุทธรณ์ และอนุกรรมการ อาจได้รับเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอย่างอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๒

สำนักงานประกันสังคม

มาตรา ๑๙ ให้จัดตั้งสำนักงานประกันสังคมขึ้นในกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการอื่น และคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันสังคม

(๓) จัดทำทะเบียนนายจ้างและผู้ประกันตนซึ่งต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุน

(๔) ปฏิบัติการตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(๕) กระทำกิจการอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ คณะกรรมการอื่นหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๐ ให้เลขาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงาน เพื่อการนี้ให้มีรองเลขาธิการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้เลขาธิการและรองเลขาธิการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

หมวด ๓

กองทุนประกันสังคม

มาตรา ๒๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานประกันสังคม เรียกว่า กองทุนประกันสังคม เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายให้ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนตามที่บัญญัติไว้ใน ลักษณะ ๓ และเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง

มาตรา ๒๒^{๑๕} กองทุน ประกอบด้วย

- (๑) เงินสมทบจากรัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๖
- (๒) เงินเพิ่มตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๓
- (๓) ผลประโยชน์ของกองทุนตามมาตรา ๒๖
- (๔) เงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๔๕
- (๕) เงินที่ได้รับจากการบริจาคหรือเงินอุดหนุน
- (๖) เงินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๗ ทวิ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖
- (๗) เงินอุดหนุนหรือเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจ่ายตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม
- (๘) เงินค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามมาตรา ๑๐๒
- (๙) รายได้อื่น

มาตรา ๒๓ เงินกองทุนตามมาตรา ๒๒ ให้เป็นของสำนักงานและไม่ต้องนำส่ง กระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๔ เงินกองทุนให้จ่ายเป็นประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการอาจจัดสรรเงินกองทุนไม่เกินร้อยละสิบของเงินสมทบของแต่ละปี เพื่อจ่ายตามมาตรา ๑๘ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงาน

ในกรณีที่เงินกองทุนไม่พอจ่ายตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนหรือเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็น

มาตรา ๒๔/๑^{๑๖} กองทุนต้องวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมแก่กองทุน ตามมาตรฐานการบัญชี มีบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์ และหนี้สินที่แสดงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความจริงและตามที่ควร พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อกำกับดูแลความโปร่งใสได้มาตรฐาน และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๑๕} มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๑๖} มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๒๕ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๖ การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาจากการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้สำนักงานเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของกองทุน^{๑๓๗}

มาตรา ๒๗^{๑๓๘} ให้คณะกรรมการเสนองบการเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายในหกเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน เพื่อตรวจสอบรับรองก่อนเสนอต่อรัฐมนตรี

ให้รัฐมนตรีเสนองบการเงินของกองทุนตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗/๑^{๑๓๙} ให้สำนักงานจัดทำรายงานการประเมินสถานะของกองทุน โดยแสดงรายรับ รายจ่าย และความสามารถในการดำเนินการในอนาคต เสนอต่อคณะกรรมการเป็นประจำทุกปี แล้วให้สำนักงานเปิดเผยต่อสาธารณชน

หมวด ๔

การสำรวจการประกันสังคม

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์แก่การประกันสังคมตามพระราชบัญญัตินี้จะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อสำรวจปัญหาและข้อมูลด้านแรงงานก็ได้

ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยให้ระบุ

- (๑) วัตถุประสงค์ในการสำรวจ
- (๒) เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะทำการสำรวจ
- (๓) กำหนดเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งจะต้องไม่เกินสองปี

มาตรา ๒๙ เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๘ แล้ว ให้เลขาธิการประกาศกำหนด

(๑) แบบสำรวจ

(๒) ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งแบบสำรวจให้แก่ นายจ้าง

^{๑๓๗} มาตรา ๒๖ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๑๓๘} มาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๑๓๙} มาตรา ๒๗/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

(๓) กำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันให้นายจ้างต้องส่งคืนแบบสำรวจที่ได้กรอกรายการแล้วแก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งต้องระบุไว้ในแบบสำรวจด้วยการประกาศตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๐ แบบสำรวจตามมาตรา ๒๙ (๑) ที่จะต้องส่งไปยังนายจ้างให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่นำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของนายจ้างในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของนายจ้าง ถ้าไม่พบนายจ้าง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของนายจ้างจะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว และอยู่หรือทำงานในบ้าน หรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของนายจ้างนั้นก็ได้ ถ้าไม่สามารถส่งตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ ให้ใช้วิธีปิดแบบสำรวจไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายที่สำนักงานของนายจ้าง เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวและเวลาได้ล่วงพ้นไปเกินสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่านายจ้างได้รับแบบสำรวจนั้นแล้ว

มาตรา ๓๑ เมื่อนายจ้างได้รับแบบสำรวจแล้วให้นายจ้างกรอกรายการในแบบสำรวจทุกข้อตามความเป็นจริง แล้วส่งแบบสำรวจที่ได้กรอกรายการนั้นคืนให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๙ (๓)

มาตรา ๓๒ บรรดาข้อความหรือตัวเลขที่กรอกไว้ในแบบสำรวจให้ถือเป็นความลับ ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การประกันสังคมหรือการคุ้มครองแรงงาน หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

ลักษณะ ๒

การประกันสังคม

หมวด ๑

การเป็นผู้ประกันตน

มาตรา ๓๓^{๒๐} ให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์เป็นผู้ประกันตน

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนอยู่แล้วตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ และยังเป็นลูกจ้างของนายจ้างซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตนต่อไป

^{๒๐} มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๓

มาตรา ๓๔^{๒๑} ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ยื่นแบบรายการขึ้นทะเบียนนายจ้าง และแบบรายการขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนต่อสำนักงานภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตน ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้ว่าจ้างโดยวิธีเหมาค่าแรงมอบให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดรับช่วงไปควบคุมดูแลการทำงานและรับผิดชอบจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างอีกทอดหนึ่งก็ดี มอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้จัดหาลูกจ้างมาทำงานอันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางานก็ดี โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจซึ่งกระทำในสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานของผู้ประกอบการและเครื่องมือที่สำคัญสำหรับใช้ทำงานนั้น ผู้ประกอบการเป็นผู้จัดหา กรณีเช่นว่านี้ผู้ประกอบการย่อมอยู่ในฐานะนายจ้างซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้รับเหมาค่าแรงตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ยื่นแบบรายการต่อสำนักงานตามมาตรา ๓๔ ในฐานะนายจ้าง ให้ผู้รับเหมาค่าแรงมีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับนายจ้าง ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ประกอบการหลุดพ้นจากความรับผิดชอบและเงินเพิ่มเพียงเท่าที่ผู้รับเหมาค่าแรงได้นำส่งสำนักงาน^{๒๒}

มาตรา ๓๖ เมื่อนายจ้างยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ แล้ว ให้สำนักงานออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่นายจ้างและออกบัตรประกันสังคมให้แก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ ตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ความปรากฏแก่สำนักงานหรือจากคำร้องของลูกจ้างว่านายจ้างไม่ยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ หรือยื่นแบบรายการแล้ว แต่ไม่มีชื่อลูกจ้างบางคนซึ่งเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ในแบบรายการนั้น ให้สำนักงานมีอำนาจบันทึกรายละเอียดในแบบรายการตามมาตรา ๓๔ โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่นายจ้าง และหรือออกบัตรประกันสังคมให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา ๓๖ แล้วแต่กรณี

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายจะดำเนินการสอบสวนก่อนก็ได้

มาตรา ๓๘ ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ สิ้นสุดลง เมื่อผู้ประกันตนนั้น

(๑) ตาย

(๒) สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง

ในกรณีที่ผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างตาม (๒) ได้ส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดสิทธิตามบทบัญญัติในลักษณะ ๓ แล้ว ให้ผู้นั้นมีสิทธิตามบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๔ และหมวด ๕ ต่อไปอีกหกเดือนนับแต่วันที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างหรือตาม

^{๒๑} มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๒๒} มาตรา ๓๕ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

ระยะเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินสิบสองเดือนนับแต่วันที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง^{๒๓}

มาตรา ๓๙^{๒๔} ผู้ใดเคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ โดยจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองเดือน และต่อมาความเป็นผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๘ (๒) ถ้าผู้นั้นประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนต่อไป ให้แสดงความจำนงต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดภายในหกเดือนนับแต่วันสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

จำนวนเงินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบที่ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่งต้องนำส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม ให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจในขณะนั้นด้วย^{๒๕}

ให้ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่งนำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนเดือนละครั้งภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

ผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่งซึ่งไม่ส่งเงินสมทบหรือส่งไม่ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสาม ต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินสมทบที่ยังมิได้นำส่งหรือของจำนวนเงินสมทบที่ยังขาดอยู่นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่งเงินสมทบ สำหรับเศษของเดือนถ้าถึงสิบห้าวันหรือกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งเดือน ถ้าน้อยกว่านั้นให้ปัดทิ้ง

มาตรา ๔๐^{๒๖} บุคคลใดซึ่งมิใช่ลูกจ้างตามมาตรา ๓๓ หรือไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้อาจสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยแสดงความจำนงต่อสำนักงาน ทั้งนี้ คุณสมบัติของบุคคลดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตน ประเภทของประโยชน์ทดแทนที่จะได้รับตามมาตรา ๕๔ ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ให้รัฐบาลจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินสมทบที่ได้รับจากผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๑^{๒๗} ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ สิ้นสุดลง เมื่อผู้ประกันตนนั้น

- (๑) ตาย
- (๒) ได้เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ อีก
- (๓) ลาออกจากความเป็นผู้ประกันตนโดยการแสดงความจำนงต่อสำนักงาน
- (๔) ไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกัน

^{๒๓} มาตรา ๓๘ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๒๔} มาตรา ๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๒๕} มาตรา ๓๙ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

^{๒๖} มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๒๗} มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

(๕) ภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบเก้าเดือน การสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (๔) สิ้นสุดลงตั้งแต่เดือนแรกที่ไม่ส่งเงินสมทบ และการสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (๕) สิ้นสุดลงในเดือนที่ส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือน

ในกรณีที่ผู้ประกันตนที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนตาม (๓) (๔) และ (๕) ได้ส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขเวลาที่ก่อให้เกิดสิทธิตามบทบัญญัติในลักษณะ ๓ แล้ว ให้ผู้นั้นมีสิทธิตามบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๔ และหมวด ๕ ต่อไปอีกหกเดือนนับแต่วันที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน^{๒๘}

มาตรา ๔๒ เพื่อก่อสิทธิแก่ผู้ประกันตนในการขอรับประโยชน์ทดแทนตามบทบัญญัติลักษณะ ๓ ให้นำระยะเวลาประกันตนตามมาตรา ๓๓ และหรือมาตรา ๓๙ ทุกช่วงเข้าด้วยกัน

มาตรา ๔๓ กิจการใดที่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ แม้ว่าภายหลังกิจการนั้นจะมีจำนวนลูกจ้างลดลงเหลือน้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ก็ตาม ให้กิจการดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะเลิกกิจการ และให้ลูกจ้างที่เหลืออยู่เป็นผู้ประกันตนต่อไป ในกรณีที่กิจการนั้นได้รับลูกจ้างใหม่เข้าทำงาน ให้ลูกจ้างใหม่นั้นเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แม้ว่าจำนวนลูกจ้างรวมทั้งสิ้นจะไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ก็ตาม

มาตรา ๔๔^{๒๙} ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความในแบบรายการที่ได้ยื่นไว้ต่อสำนักงานเปลี่ยนแปลงไป ให้นายจ้างแจ้งเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด^{๓๐}

ให้นำความในมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับแก่กรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ โดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมหรือบัตรประกันสังคมสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้นายจ้างหรือผู้ประกันตนยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมหรือใบแทนบัตรประกันสังคม แล้วแต่กรณี ต่อสำนักงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด

หมวด ๒

เงินสมทบ

^{๒๘} มาตรา ๔๑ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๒๙} มาตรา ๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๓๐} มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

มาตรา ๔๖^{๓๑} ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตายและกรณีคลอดบุตร ฝ่ายละเท่ากันตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงานตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัตินี้

สำหรับการประกันตนตามมาตรา ๓๔ ให้รัฐบาลและผู้ประกันตนออกเงินสมทบเข้ากองทุนโดยรัฐบาลออกหนึ่งเท่าและผู้ประกันตนออกสองเท่าของอัตราเงินสมทบที่แต่ละฝ่ายต้องออกตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

การกำหนดอัตราเงินสมทบตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กำหนดโดยคำนึงถึงประโยชน์ทดแทนและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานตามมาตรา ๒๔

ค่าจ้างขั้นต่ำและขั้นสูงที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบของผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ แต่ละคน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการคำนวณเงินสมทบของผู้ประกันตนแต่ละคนสำหรับเศษของเงินสมทบที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าสิบสตางค์ขึ้นไปให้นับเป็นหนึ่งบาท ถ้าน้อยกว่านั้นให้ปัดทิ้ง ในกรณีที่ผู้ประกันตนทำงานกับนายจ้างหลายรายให้คำนวณเงินสมทบจากค่าจ้างที่ได้รับจากนายจ้างแต่ละราย

มาตรา ๔๖/๑^{๓๒} ในกรณีที่ห้องที่หนึ่งห้องที่ใดประสบภัยพิบัติอย่างร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ลดหย่อนการออกเงินสมทบของนายจ้าง และผู้ประกันตนได้

การออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ประกอบกับเสถียรภาพของกองทุนเป็นสำคัญ แต่จะลดหย่อนได้คราวละไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๔๗^{๓๓} ให้นายจ้างหักค่าจ้างของผู้ประกันตนทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้างตามจำนวนที่จะต้องนำส่งเป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๖ และให้ถือว่าผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบแล้วตั้งแต่วันถึงกำหนดจ่ายค่าจ้าง^{๓๔}

ให้นายจ้างนำเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนที่ได้หักไว้ตามวรรคหนึ่ง และเงินสมทบในส่วนของนายจ้างส่งให้แก่สำนักงานภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดจากเดือนที่มีการหักเงิน

^{๓๑} มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

^{๓๒} มาตรา ๔๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๓๓} มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๓๔} มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

สมทบไว้ พร้อมทั้งยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด^{๓๕}

ถ้านายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างตามกำหนดเวลาที่ต้องจ่าย ให้นายจ้างมีหน้าที่นำส่งเงินสมทบตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสอง โดยถือเสมือนว่ามีการจ่ายค่าจ้างแล้ว

ในกรณีที่นายจ้างนำเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนหรือเงินสมทบในส่วนของนายจ้างส่งให้แก่สำนักงานเกินจำนวนที่ต้องชำระ ให้นายจ้างหรือผู้ประกันตนยื่นคำร้องขอรับเงินในส่วนที่เกินคืนได้ตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด ถ้านายจ้างหรือผู้ประกันตนมิได้เรียกเอาเงินดังกล่าวคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นำส่งเงินสมทบหรือไม่มารับเงินคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รับแจ้งให้มารับเงิน ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๔๗ ทวิ^{๓๖} ในกรณีที่นายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบหรือนำส่งไม่ครบตามกำหนดเวลาในมาตรา ๔๗ วรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำเตือนเป็นหนังสือ ให้นายจ้างนำเงินสมทบที่ค้างชำระและเงินเพิ่มมาชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือนั้น ถ้านายจ้างได้รับคำเตือนดังกล่าวแล้วยังไม่นำเงินสมทบที่ค้างชำระและเงินเพิ่มมาชำระภายในกำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินเงินสมทบและแจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้างนำส่งได้ ดังนี้

(๑) ถ้านายจ้างเคยนำส่งเงินสมทบมาแล้ว ให้ถือว่าจำนวนเงินสมทบที่นายจ้างมีหน้าที่นำส่งในเดือนต่อมาแต่ละเดือนมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบในเดือนที่นายจ้างได้นำส่งแล้วเดือนสุดท้ายเต็มเดือน

(๒) ถ้านายจ้างซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้แต่ไม่ยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ หรือยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ แล้ว แต่ไม่เคยนำส่งเงินสมทบ หรือยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ โดยแจ้งจำนวนและรายชื่อลูกจ้างน้อยกว่าจำนวนลูกจ้างที่มีอยู่จริง ให้ประเมินเงินสมทบจากแบบรายการที่นายจ้างเคยยื่นไว้ หรือจากจำนวนลูกจ้างที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบ แล้วแต่กรณี โดยถือว่าลูกจ้างแต่ละคนได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือนในอัตราที่ได้เคยมีการยื่นแบบรายการไว้ แต่ถ้าไม่เคยมีการยื่นแบบรายการหรือยื่นแบบรายการไม่ครบถ้วน ให้ถือว่าลูกจ้างแต่ละคนได้รับค่าจ้างรายเดือนไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่ใช้บังคับอยู่ในท้องถิ่นนั้น คุณด้วยสามสิบ

ในกรณีที่มีการพิสูจน์ได้ภายในสองปีนับแต่วันที่มีการแจ้งการประเมินเงินสมทบตามวรรคหนึ่งว่า จำนวนเงินสมทบที่แท้จริงที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องนำส่งมีจำนวนมากกว่าหรือน้อยกว่าจำนวนเงินสมทบที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินไว้ตาม (๑) หรือ (๒) ให้สำนักงานมีหนังสือแจ้งผลการพิสูจน์ ให้นายจ้างทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบผลการพิสูจน์ เพื่อให้นายจ้างนำส่งเงินสมทบเพิ่มเติมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง หรือยื่นคำขอต่อสำนักงานเพื่อขอให้คืนเงินสมทบ ถ้านายจ้างไม่มารับเงินดังกล่าวคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ทราบผลการพิสูจน์ ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

การนำส่งค่าเตือน การแจ้งจำนวนเงินสมทบที่ประเมินได้ และการแจ้งผลการพิสูจน์ ให้นำความในมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๓๕} มาตรา ๔๗ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

^{๓๖} มาตรา ๔๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้ประกันตนทำงานกับนายจ้างหลายรายให้นายจ้างทุกราย มีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗

มาตรา ๔๙ นายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบในส่วนของตนหรือในส่วนของผู้ประกันตน หรือส่งไม่ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๔๗ ต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินสมทบที่นายจ้างยังมิได้นำส่งหรือของจำนวนเงินสมทบที่ยังขาดอยู่นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่งเงินสมทบ ทั้งนี้ เงินเพิ่มที่คำนวณได้ต้องไม่เกินจำนวนเงินสมทบที่นายจ้างต้องจ่าย^{๓๗}

ในกรณีที่นายจ้างมิได้หักค่าจ้างของผู้ประกันตน เพื่อส่งเป็นเงินสมทบหรือหักไว้แล้วแต่ยังไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ให้นายจ้างรับผิดชอบใช้เงินที่ต้องส่งเป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนเต็มจำนวน และต้องจ่ายเงินเพิ่มในเงินจำนวนนี้ตามวรรคหนึ่งนับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่งเงินสมทบ และในกรณีเช่นนี้สิทธิที่ผู้ประกันตนพึงได้รับคงมีเสมือนหนึ่งว่าผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบแล้ว

มาตรา ๕๐ เลขานุการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบและหรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๔๙ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ได้รับเงินที่ค้างชำระ

การมีคำสั่งให้ยึด आयัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้ต่อเมื่อได้ส่งคำเตือนเป็นหนังสือให้นายจ้างนำเงินสมทบและหรือเงินเพิ่มที่ค้างมาชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้นและนายจ้างไม่ชำระภายในกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าวให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึด आयัด และขายทอดตลาด และชำระเงินสมทบและเงินเพิ่มที่ค้างชำระ ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่นายจ้างโดยเร็ว ถ้านายจ้างมิได้เรียกเอาเงินที่เหลือคืนภายในห้าปีให้ตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๕๑ หนี้ที่เกิดจากการไม่ชำระเงินสมทบและหรือเงินเพิ่ม ให้นายจ้างมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้างซึ่งเป็นลูกหนี้ ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง ให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป หากมีตลอดสายจนถึงผู้รับเหมาชั้นต้นร่วมรับผิดชอบกับผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้างในเงินสมทบซึ่งนายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

^{๓๗} มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

มาตรา ๕๓^{๓๘} ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมแก่ผู้รับเหมาช่วงตามมาตรา ๕๒ ซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบหรือส่งไม่ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด

ลักษณะ ๓
ประโยชน์ทดแทน

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕๔^{๓๙} ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิตามพระราชบัญญัติ^{๔๐} มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุน ดังต่อไปนี้

(๑) ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค

(๒) ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร

(๓) ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ

(๔) ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย

(๕) ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร

(๖) ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ

(๗) ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ยกเว้นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๔

สิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามวรรคหนึ่งไม่อาจโอนกันได้ และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๕๔/๑^{๔๐} การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัติ^{๓๙} ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิตามพระราชบัญญัติ^{๓๙} นี้พึงได้ตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่นายจ้างได้จัดสวัสดิการเกี่ยวกับกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือกรณีทุพพลภาพ หรือกรณีตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน หรือกรณีคลอดบุตร หรือกรณีสงเคราะห์บุตร หรือกรณีชราภาพ หรือกรณีว่างงาน ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แก่ลูกจ้าง ซึ่งเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ที่เข้าทำงานก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าสวัสดิการนั้นมีกรณีใดที่จ่ายในอัตราสูงกว่าประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายจ้างนั้นนำระเบียบ

^{๓๘} มาตรา ๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๓๙} มาตรา ๕๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๔๐} มาตรา ๕๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน สัญญาจ้างแรงงานหรือข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง ซึ่งกำหนดสวัสดิการที่ว่านั้นมาแสดงต่อคณะกรรมการเพื่อขอลดส่วนอัตราเงินสมทบในประเภทประโยชน์ทดแทนที่นายจ้างได้จัดสวัสดิการให้แล้วจากอัตราเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างนั้นต้องจ่ายเข้ากองทุนตามมาตรา ๕๖ และให้นายจ้างใช้อัตราเงินสมทบในส่วนที่เหลือภายหลังคิดส่วนลดดังกล่าวแล้วมาคำนวณเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนและเงินสมทบในส่วนของนายจ้างที่ยังมีหน้าที่ต้องส่งเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในส่วนอื่นต่อไป

การขอลดส่วนอัตราเงินสมทบและการพิจารณาหักส่วนลดอัตราเงินสมทบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๖^{๕๑} ผู้ประกันตนหรือบุคคลอื่นใดเห็นว่าตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตามมาตรา ๕๔ และประสงค์จะขอรับประโยชน์ทดแทนนั้น ให้ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด ภายในสองปีนับแต่วันที่มิสิทธิ และให้เลขาธิการ หรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายพิจารณาสั่งการโดยเร็ว

ในกรณียื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ผู้ยื่นคำขอต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจยื่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าวต่อเลขาธิการ หากเลขาธิการเห็นว่ามิใช่เหตุผลและความจำเป็นเพียงพอ ให้รับคำขอนั้นไว้พิจารณา

ในกรณีที่มีการส่งจ่ายประโยชน์ทดแทนตามวรรคหนึ่งเป็นตัวเงิน และได้แจ้งให้ผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งมีสิทธิทราบแล้ว ให้ผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งมีสิทธิมารับเงินดังกล่าวโดยเร็ว หากไม่มารับภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงาน ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๕๗^{๕๒} การคำนวณค่าจ้างรายวันในการจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ให้คำนวณโดยนำค่าจ้างที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบสูงสุดสามเดือนภายในระยะเวลาสิบห้าเดือนก่อนเดือนที่มีสิทธิมารวมกันเป็นฐานในการคำนวณ แล้วหารด้วยเก้าสิบ ในกรณีที่ผู้ประกันตนมีค่าจ้างไม่ครบสามเดือน ให้คำนวณจากค่าจ้างเฉลี่ยเป็นรายวัน^{๕๓}

สำหรับการคำนวณค่าจ้างรายวันในการจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๔ นั้น ให้คำนวณโดยเฉลี่ยจากจำนวนเงินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง

มาตรา ๕๘ การรับประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เป็นการบริการทางการแพทย์ ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนจะต้องรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลตามมาตรา ๕๔

รายละเอียดและเงื่อนไขเกี่ยวกับบริการทางการแพทย์ที่ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนจะได้รับ ให้เป็นไปตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

^{๕๑} มาตรา ๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๕๒} มาตรา ๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๕๓} มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

มาตรา ๕๙ ให้เลขาธิการประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตท้องที่และชื่อสถานพยาบาลที่ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตน มีสิทธิไปรับบริการทางการแพทย์ได้

ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนซึ่งมีสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์ ถ้าทำงานหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตท้องที่ใดให้ไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่งที่อยู่ในเขตท้องที่นั้น เว้นแต่ในกรณีที่ในเขตท้องที่นั้นไม่มีสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนมีเหตุผลสมควรที่ไม่สามารถไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลดังกล่าวได้ ก็ให้ไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่งที่อยู่ในเขตท้องที่อื่นได้

ในกรณีที่ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตน ไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินทดแทนค่าบริการทางการแพทย์ที่ต้องจ่ายให้แก่สถานพยาบาลอื่นนั้นตามจำนวนที่สำนักงานกำหนด โดยคำนึงถึงสภาพของการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย การคลอดบุตร สภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละเขตท้องที่ และลักษณะของการบริการทางการแพทย์ที่ได้รับ ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลแล้วละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่งของแพทย์โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายจะสั่งลดประโยชน์ทดแทนก็ได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการแพทย์

มาตรา ๖๑^{๔๔} (ยกเลิก)

มาตรา ๖๑/๑^{๔๕} ในกรณีที่ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ตามมาตรา ๖๔ และมาตรา ๗๑ ในช่วงเวลาเดียวกัน ให้มีสิทธิขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้เพียงประเภทเดียว โดยให้แสดงความจำนงตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

หมวด ๒

ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

มาตรา ๖๒^{๔๖} ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน ต่อเมื่อภายในระยะเวลาสิบห้าเดือนก่อนวันรับบริการทางการแพทย์ ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

^{๔๔} มาตรา ๖๑ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๔๕} มาตรา ๖๑/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๔๖} มาตรา ๖๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๓ ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน ได้แก่

- (๑) ค่าตรวจวินิจฉัยโรค
- (๒) ค่าส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค
- (๓) ค่าบำบัดทางการแพทย์ และค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ
- (๔) ค่ากินอยู่และรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล
- (๕) ค่ายา และค่าเวชภัณฑ์
- (๖) ค่ารถพยาบาล หรือค่าพาหนะรับส่งผู้ป่วย
- (๗) ค่าใช้จ่ายเป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกันตน ในกรณีที่ผู้ประกันตน

ได้รับความเสียหายจากการรับบริการทางการแพทย์ เมื่อสำนักงานได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกันตนไปแล้ว ให้สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยแก่ผู้กระทำผิดได้

(๘) ค่าบริการอื่นที่จำเป็น^{๔๗}

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ผู้ประกันตนที่ต้องหยุดงานเพื่อการรักษาพยาบาลตามคำสั่งของแพทย์ให้ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๔ ด้วย

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ผู้ประกันตนประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน ให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ในอัตราร้อยละห้าสิบของค่าจ้างตามมาตรา ๕๗ สำหรับการที่ผู้ประกันตนต้องหยุดงานเพื่อการรักษาพยาบาลตามคำสั่งของแพทย์ครั้งหนึ่งไม่เกินเก้าสิบวัน และในระยะเวลาหนึ่งปีปฏิทินต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เว้นแต่การเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ก็ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันแต่ไม่เกินสามร้อยหกสิบห้าวัน

ระยะเวลาได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ให้เริ่มนับแต่วันแรกที่ต้องหยุดงานตามคำสั่งของแพทย์จนถึงวันสุดท้ายที่แพทย์กำหนดให้หยุดงาน หรือจนถึงวันสุดท้ายที่หยุดงาน ในกรณีที่ผู้ประกันตนกลับเข้าทำงานก่อนครบกำหนดเวลาตามคำสั่งของแพทย์แต่ไม่เกินระยะเวลาที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับค่าจ้างจากนายจ้าง ในระหว่างหยุดงานเพื่อการรักษาพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน หรือมีสิทธิตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน สัญญาจ้างแรงงาน หรือข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง แล้วแต่กรณี ผู้ประกันตนไม่มีสิทธิได้รับเงินทดแทนตามวรรคหนึ่งจนกว่าสิทธิได้รับเงินค่าจ้างนั้นได้สิ้นสุดลงจึงจะมีสิทธิได้รับเงินทดแทนดังกล่าวเท่าระยะเวลาที่คงเหลือ และถ้าเงินค่าจ้างที่ได้รับจากนายจ้างในกรณีใดน้อยกว่าเงินทดแทนการขาดรายได้จากกองทุน ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนในส่วนที่ขาดด้วย

^{๔๗} มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

หมวด ๓

ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร

มาตรา ๖๕^{๔๔} ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรสำหรับตนเองหรือภริยา ต่อเมื่อภายในระยะเวลาสิบห้าเดือนก่อนวันรับบริการทางการแพทย์ ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าเดือน

ในกรณีที่ผู้ประกันตนไม่มีภริยา หากผู้ประกันตนอยู่กินฉันสามีภริยากับหญิงใดโดยเปิดเผยตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด ให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตรสำหรับหญิงนั้นด้วย

มาตรา ๖๖ ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร ได้แก่

- (๑) ค่าตรวจและรับฝากครรภ์
- (๒) ค่าบำบัดทางการแพทย์
- (๓) ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์
- (๔) ค่าทำคลอด
- (๕) ค่ากินอยู่และรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล
- (๖) ค่าบริบาลและค่ารักษาพยาบาลทารกแรกเกิด
- (๗) ค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ป่วย
- (๘) ค่าบริการอื่นที่จำเป็น

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ผู้ประกันตนซึ่งต้องหยุดงานเพื่อการคลอดบุตรให้ได้รับเงินสงเคราะห์การหยุดงานเพื่อการคลอดบุตรตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๗ ด้วย^{๔๕}

มาตรา ๖๗^{๔๖} ในกรณีที่ผู้ประกันตนต้องหยุดงานเพื่อการคลอดบุตร ให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์การหยุดงานเพื่อการคลอดบุตรไม่เกินสองครั้ง เป็นการเหมาจ่ายในอัตราครึ่งร้อยละห้าสิบของค่าจ้างตามมาตรา ๕๗ เป็นเวลาเก้าสิบวัน

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนไม่สามารถรับประโยชน์ทดแทนตามมาตรา ๖๖ ได้ เนื่องจากผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนไม่ได้คลอดบุตรในสถานพยาบาลตามมาตรา ๕๙ ให้ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนการคลอดบุตรตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

^{๔๔} มาตรา ๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๔๕} มาตรา ๖๖ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๔๖} มาตรา ๖๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

หมวด ๔

ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ

มาตรา ๖๙^{๕๑} ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน ต่อเมื่อภายในระยะเวลาสิบห้าเดือนก่อนทุพพลภาพ ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

มาตรา ๗๐ ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ ได้แก่

(๑) ค่าตรวจวินิจฉัยโรค

(๒) ค่าบำบัดทางการแพทย์

(๓) ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์

(๔) ค่ากินอยู่และรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล

(๕) ค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ทุพพลภาพ

(๖) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย จิตใจและอาชีพ

(๗) ค่าบริการอื่นที่จำเป็น

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๑^{๕๒} ในกรณีที่ผู้ประกันตนทุพพลภาพอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ตามอัตรา และระยะเวลาที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ เงินทดแทนการขาดรายได้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละห้าสิบของค่าจ้างตามมาตรา ๕๗

ในกรณีที่ผู้ประกันตนทุพพลภาพอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน และการทุพพลภาพนั้นมีระดับความสูญเสียรุนแรงตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ในอัตราร้อยละห้าสิบของค่าจ้างตามมาตรา ๕๗ ตลอดชีวิต

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการแพทย์วินิจฉัยว่าการทุพพลภาพของผู้ประกันตนได้รับการฟื้นฟูตามมาตรา ๗๐ (๖) จนมีสภาพดีขึ้นแล้ว ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายพิจารณาสั่งลดเงินทดแทนการขาดรายได้ เนื่องจากการทุพพลภาพได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ได้มีการลดเงินทดแทนการขาดรายได้ตามวรรคหนึ่งไปแล้ว ต่อมาในภายหลังปรากฏว่าเหตุทุพพลภาพนั้นมีสภาพเสื่อมลง ถ้าคณะกรรมการการแพทย์วินิจฉัยว่าการ

^{๕๑} มาตรา ๖๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๕๒} มาตรา ๗๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ทุพพลภาพนั้นเสื่อมลงไปจากที่เคยวินิจฉัยไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการพิจารณาเพิ่มเงินทดแทนการขาดรายได้^{๕๓}

หมวด ๕

ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย

มาตรา ๗๓^{๕๔} ในกรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตายโดยมิใช่ประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ถ้าภายในระยะเวลาหกเดือนก่อนถึงแก่ความตายผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ให้จ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย ดังนี้

(๑) เงินค่าทำศพตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยเท่าของอัตราสูงสุดของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ให้จ่ายให้แก่บุคคลตามลำดับ ดังนี้

(ก) บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้จัดการศพและได้เป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(ข) สามีภรรยา บิดามารดา หรือบุตรของผู้ประกันตนซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(ค) บุคคลอื่นซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

(๒)^{๕๕} เงินสงเคราะห์กรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย ให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์นั้น แต่ถ้าผู้ประกันตนมิได้มีหนังสือระบุไว้ก็ให้นำมาเฉลี่ยจ่ายให้แก่สามีหรือภรรยา บิดามารดา หรือบุตรของผู้ประกันตนในจำนวนที่เท่ากัน ดังนี้

(ก) ถ้าก่อนถึงแก่ความตาย ผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่สามสิบหกเดือนขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบเดือน ให้จ่ายเงินสงเคราะห์เป็นจำนวนเท่ากับร้อยละห้าสิบของค่าจ้างรายเดือนที่คำนวณได้ตามมาตรา ๕๗ คูณด้วยสี่

(ข) ถ้าก่อนถึงแก่ความตาย ผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่หนึ่งร้อยยี่สิบเดือนขึ้นไป ให้จ่ายเงินสงเคราะห์เป็นจำนวนเท่ากับร้อยละห้าสิบของค่าจ้างรายเดือนที่คำนวณได้ตามมาตรา ๕๗ คูณด้วยสิบสอง

มาตรา ๗๓/๑^{๕๖} ในกรณีที่ผู้ประกันตนซึ่งได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้เนื่องจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังตามมาตรา ๖๔ หรือทุพพลภาพตามมาตรา ๗๑ ถึงแก่ความตาย ให้จ่ายประโยชน์ทดแทนเป็นเงินค่าทำศพ และเงินสงเคราะห์ตามมาตรา ๗๓ โดยให้นำเงินทดแทนการขาดรายได้ที่ผู้ประกันตนได้รับในเดือนสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตายมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ

^{๕๓} มาตรา ๗๒ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๕๔} มาตรา ๗๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๕๕} มาตรา ๗๓ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๕๖} มาตรา ๗๓/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทำศพ และเงินสงเคราะห์กรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตายตามมาตรา ๗๓ ด้วย ให้ได้รับเงินค่าทำศพ และเงินสงเคราะห์ตามมาตรา ๗๓ เท่านั้น

หมวด ๖

ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร

มาตรา ๗๔^{๕๗} ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร ต่อเมื่อภายในระยะเวลาสามสิบหกเดือนก่อนเดือนที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองเดือน

มาตรา ๗๕ ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร ได้แก่

- (๑) ค่าสงเคราะห์ความเป็นอยู่ของบุตร
- (๒) ค่าเล่าเรียนบุตร
- (๓) ค่ารักษาพยาบาลบุตร
- (๔) ค่าสงเคราะห์อื่นที่จำเป็น

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๕ ทวิ^{๕๘} ในกรณีที่ผู้ประกันตนซึ่งมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรตามมาตรา ๗๔ หากผู้ประกันตนนั้นเป็นผู้ทุพพลภาพซึ่งมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพหรือถึงแก่ความตาย ให้ผู้ประกันตนซึ่งเป็นผู้ทุพพลภาพนั้นหรือบุคคลตามมาตรา ๗๕ จัตวา มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรด้วย

มาตรา ๗๕ ตริ^{๕๙} ให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรสำหรับบุตรซึ่งมีอายุตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ จำนวนคราวละไม่เกินสามคน บุตรดังกล่าวไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น^{๖๐}

ในกรณีที่บิดาและมารดาเป็นผู้ประกันตน ให้บิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรเพียงฝ่ายเดียว เว้นแต่เมื่อมีการจดทะเบียนหย่าหรือแยกกันอยู่ และบุตรอยู่ในความอุปการะของผู้ประกันตนฝ่ายใดให้ผู้ประกันตนฝ่ายนั้นเป็นผู้มีสิทธิได้รับ

^{๕๗} มาตรา ๗๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๕๘} มาตรา ๗๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๕๙} มาตรา ๗๕ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๖๐} มาตรา ๗๕ ตริ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงินสงเคราะห์บุตร ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๕ จัตวา^{๖๑} ในกรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย ให้จ่ายประโยชน์ทดแทน
ในกรณีสงเคราะห์บุตรแก่บุคคลตามลำดับ ดังนี้

(๑) สามีหรือภริยาของผู้ประกันตน หรือบุคคลซึ่งอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยากับ
ผู้ประกันตนโดยเปิดเผยตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด และเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตร

(๒) ผู้อุปการะบุตรของผู้ประกันตน ในกรณีบุคคลตาม (๑) มิได้เป็นผู้อุปการะบุตร
หรือถูกถอนอำนาจปกครอง หรือถึงแก่ความตาย

หมวด ๗

ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ

มาตรา ๗๖^{๖๒} ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพต่อเมื่อ
ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบเดือน ไม่ว่าจะระยะเวลาหนึ่งร้อย
แปดสิบเดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๗๗^{๖๓} ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ ได้แก่

(๑) เงินเลี้ยงชีพรายเดือน เรียกว่า เงินบำนาญชราภาพ หรือ

(๒) เงินบำเหน็จที่จ่ายให้ครั้งเดียว เรียกว่า เงินบำเหน็จชราภาพ

หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และอัตราการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ
ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๗ ทวิ^{๖๔} ในกรณีที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อย
แปดสิบเดือนให้มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพตั้งแต่เดือนถัดจากเดือนที่อายุครบห้าสิบห้าปีบริบูรณ์
เว้นแต่เมื่อมีอายุครบห้าสิบห้าปีบริบูรณ์และความเป็นผู้ประกันตนยังไม่สิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๘ หรือ
มาตรา ๔๑ ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับตั้งแต่เดือนถัดจากเดือนที่ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบไม่ครบหนึ่งร้อยแปดสิบเดือนและความเป็น
ผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๑ ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ

^{๖๑} มาตรา ๗๕ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๖๒} มาตรา ๗๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๖๓} มาตรา ๗๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๖๔} มาตรา ๗๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ประกันตนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย เมื่อความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงไม่ว่าจะส่งเงินสมทบครบหนึ่งร้อยแปดสิบเดือนหรือไม่ก็ตาม และประสงค์ที่จะไม่พำนักอยู่ในประเทศไทย ให้มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๖๕}

มาตรา ๗๗ ตรี^{๖๖} ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับเงินบำนาญชราภาพได้กลับเข้าเป็นผู้ประกันตน ให้งดการจ่ายเงินบำนาญชราภาพของบุคคลดังกล่าวจนกว่าความเป็นผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๑ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงด้วยเหตุอื่นนอกจากถึงแก่ความตายให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพ

ในกรณีที่ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงเนื่องจากผู้ประกันตนถึงแก่ความตายให้ทายาทผู้มีสิทธิของผู้นั้นตามมาตรา ๗๗ จัตวา มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ

มาตรา ๗๗ จัตวา^{๖๗} ในกรณีผู้ประกันตนซึ่งมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพตามมาตรา ๗๗ ทวิ ถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้รับประโยชน์ทดแทน หรือผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายภายในหกสิบเดือนนับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพ ให้ทายาทของผู้นั้นซึ่งมีชีวิตอยู่ในวันที่ผู้ประกันตนหรือผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ

ทายาทผู้มีสิทธิตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(๑) บุตร ยกเว้นบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น ให้ได้รับสองส่วน ถ้าผู้ประกันตนที่ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไป ให้ได้รับสามส่วน

(๒) สามีหรือภรรยา ให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๓) บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ ให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๔) บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุไว้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ในกรณีที่ไม่มีทายาทในอนุมาตราใด หรือทายาทนั้นได้ตายไปเสียก่อน ให้แบ่งเงินตามมาตรา ๗๗ (๒) ในระหว่างทายาทผู้มีสิทธิในอนุมาตราที่มีทายาทผู้มีสิทธิได้รับ

ในกรณีที่ไม่มีทายาทผู้มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพตามวรรคสอง ให้ทายาทของผู้ประกันตนหรือผู้รับเงินบำนาญชราภาพ แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้ มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพตามลำดับ หากบุคคลลำดับใดมีจำนวนมากกว่าหนึ่งคน ให้บุคคลลำดับนั้นได้รับส่วนแบ่งเท่ากัน

(๑) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

(๒) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดา

(๓) ปู่ ย่า ตา ยาย

(๔) ลุง ป้า น้า อา

^{๖๕} มาตรา ๗๗ ทวิ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๖๖} มาตรา ๗๗ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๖๗} มาตรา ๗๗ จัตวา แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๗๗ เบญจ^{๖๘} ในกรณีที่ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ ตามมาตรา ๗๑ และเงินบำนาญชราภาพในเวลาเดียวกัน ให้ผู้ประกันตนได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ ตามมาตรา ๗๑ และเงินบำเหน็จชราภาพแทน

ในกรณีที่ผู้ประกันตนได้รับเงินบำนาญชราภาพไปแล้ว และต่อมาเป็นผู้ทุพพลภาพ ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ให้จัดการจ่ายเงินบำนาญชราภาพและให้จ่ายเงิน บำเหน็จชราภาพแทน ทั้งนี้ ให้หักเงินบำนาญชราภาพที่ได้รับไปแล้วก่อนการเป็นผู้ทุพพลภาพออก จากเงินบำเหน็จชราภาพที่ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับแล้วนำเงินที่หักนั้นส่งเข้ากองทุน

หมวด ๘

ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน

มาตรา ๗๘ ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ต่อเมื่อผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนและต้องอยู่ภายในระยะเวลาสิบห้าเดือน ก่อนการว่างงานและจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความสามารถในการทำงาน พร้อมทั้งจะทำงานที่เหมาะสมตามที่จัดหาให้ หรือต้องไม่ปฏิเสธการฝึกงานและได้ขึ้นทะเบียนไว้ที่สำนักจัดหางานของรัฐ โดยต้องไปรายงานตัว ไม่น้อยกว่าเดือนละหนึ่งครั้ง

(๒) การที่ผู้ประกันตนว่างงานต้องมีใช้ถูกเลิกจ้างเนื่องจากเหตุสุดวิสัยหรือ กระทบความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้างหรือจงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายหรือฝ่าฝืน ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการทำงาน หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายในกรณีร้ายแรง หรือละทิ้ง หน้าที่เป็นเวลาเจ็ดวันทำงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นายจ้าง ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) ต้องมีใช้ผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพตามหมวด ๗ ในลักษณะนี้

มาตรา ๗๙ ให้ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนการว่างงานตั้งแต่วันที่แปด นับแต่วันว่างงานจากการทำงานกับนายจ้างรายสุดท้าย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๙/๑^{๖๙} ในกรณีที่ผู้ประกันตนไม่ได้ทำงานเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย หรือ นายจ้างไม่ให้งานเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ เมื่อ ผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน และต้องอยู่ภายในระยะเวลาสิบห้าเดือน ก่อนที่ผู้ประกันตนไม่ได้ทำงาน ให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๖๘} มาตรา ๗๗ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๖๙} มาตรา ๗๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ลักษณะ ๔

พนักงานเจ้าหน้าที่และการตรวจตราและควบคุม

มาตรา ๘๐ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสำนักงานของนายจ้าง สถานที่ทำงานของลูกจ้าง ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบหรือสอบถามข้อเท็จจริง ตรวจสอบทรัพย์สินหรือเอกสาร หลักฐานอื่น ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสาร ที่เกี่ยวกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ทะเบียนลูกจ้าง การจ่ายเงินสมทบ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือนำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบ หรือกระทำการอย่างอื่นตามสมควรเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง ในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีข้อสงสัยโดยมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินของนายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบและหรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวน โดยให้กระทำในระหว่างเวลาทำการหรือในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เว้นแต่การค้นในระหว่างเวลาดังกล่าว ยังไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปก็ได้

(๓) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

(๔) ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายจ้างตามคำสั่งของเลขาธิการ ตามมาตรา ๕๐ ในกรณีที่นายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบและหรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวน

ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่จะนำข้าราชการหรือลูกจ้างในสำนักงานไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

มาตรา ๘๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๘๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๘๔ เพื่อประโยชน์ในการตรวจตราและควบคุมงานอันเกี่ยวกับการประกันสังคม ให้นายจ้างจัดให้มีทะเบียนผู้ประกันตนและให้เก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ทำงานของนายจ้างพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจได้

ทะเบียนผู้ประกันตนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

มาตรา ๘๔/๑^{๗๐} กำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๗ ทวิ ถ้าผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกำหนดเวลานั้นมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้ และได้ยื่นคำร้องเพื่อขอขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาโดยแสดงเหตุแห่งความจำเป็นนั้น ถ้าเลขาธิการเห็นสมควรจะขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปก็ได้ ทั้งนี้ ต้องยื่นคำร้องภายในสิบห้าวันนับแต่เหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดลง

การขยายเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๗ ไม่เป็นเหตุให้ลดหรืองดเงินเพิ่ม

มาตรา ๘๔/๒^{๗๑} ในกรณีมีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๗ ออกไปได้ตามความเหมาะสมหรือจำเป็น

ลักษณะ ๕

การอุทธรณ์

มาตรา ๘๕ นายจ้าง ผู้ประกันตน หรือบุคคลอื่นใด ซึ่งไม่พอใจในคำสั่งของเลขาธิการหรือของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นคำสั่งตามมาตรา ๕๐ ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว^{๗๒}

หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๖ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์คณะหนึ่งซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่น ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแพทย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางระบบงานประกันสังคม ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแรงงาน ผู้แทนฝ่ายนายจ้างสามคน และผู้แทนฝ่ายลูกจ้างสามคน และให้ผู้แทนสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งทั้งคณะมีจำนวนรวมกันไม่เกินสิบสามคน

มาตรา ๘๗ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นตามมาตรา ๘๕

เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยนั้นเป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

^{๗๐} มาตรา ๘๔/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๗๑} มาตรา ๘๔/๒ เพิ่มโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

^{๗๒} มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์นั้น ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่พอใจ ให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลแรงงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย แต่ถ้าไม่นำคดีไปสู่ศาลแรงงานในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์เป็นที่สุด

มาตรา ๘๘ การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นคำร้องต่อเลขาธิการขอให้ทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นไว้ก่อนถ้าเลขาธิการเห็นสมควรจะสั่งให้ทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวไว้เพื่อรอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ก็ได้

มาตรา ๘๙ คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มอบหมายได้ เมื่อคณะอนุกรรมการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้เสนอความเห็นหรือรายงานต่อคณะกรรมการอุทธรณ์

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๐ ให้กรรมการอุทธรณ์อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

ลักษณะ ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดไม่ให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลที่จำเป็นตามคำสั่งของคณะกรรมการ คณะกรรมการการแพทย์ คณะกรรมการอุทธรณ์ คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดโดยเจตนาไม่กรอกรายการในแบบสำรวจ กรอกรายการในแบบสำรวจไม่ครบถ้วน หรือไม่ส่งแบบสำรวจคืนภายในเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๙๔ ผู้ใดกรอกข้อความหรือตัวเลขในแบบสำรวจโดยรู้ว่าเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๖ นายจ้างผู้ใดโดยเจตนาไม่ยื่นแบบรายการต่อสำนักงานภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๔ หรือไม่แจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ^{๗๓}

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดต่อเนื่อง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๙๗^{๗๔} นายจ้างผู้ใดยื่นแบบรายการตามมาตรา ๓๔ หรือแจ้งขอเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการตามมาตรา ๔๔ เป็นเท็จ หรือไม่ยื่นแบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๙ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของนายจ้างอันเป็นข้อเท็จจริงที่ตามปกติวิสัยของนายจ้างจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผยซึ่งตนได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองแรงงาน หรือการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

มาตรา ๑๐๑^{๗๕} ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลและถูกลงโทษ ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

^{๗๓} มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๗๔} มาตรา ๙๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๗๕} มาตรา ๑๐๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๐๒ ถ้าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือความผิดที่มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน เว้นแต่โทษตามมาตรา ๙๕ ให้มีอำนาจเปรียบเทียบดังนี้

(๑) เลขาธิการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในจังหวัดอื่น

ในกรณีที่มีการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษอยู่ในเกณฑ์ที่จะทำการเปรียบเทียบได้และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้เลขาธิการหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๓ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับแก่กิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ยี่สิบคนขึ้นไป นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับแก่กิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไป

พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับแก่นายจ้างที่มีลูกจ้างน้อยกว่าสิบคนในท้องที่ใดและเมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา^{๗๖}

มาตรา ๑๐๔ ให้ดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบเพื่อการให้ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ในกรณีทุพพลภาพ และในกรณีตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน และในกรณีคลอดบุตร นับแต่วันที่บทบัญญัติหมวด ๒ ของลักษณะ ๒ ใช้บังคับ

การจัดเก็บเงินสมทบเพื่อการให้ประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ จะเริ่มดำเนินการเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่ทั้งนี้ต้องไม่ช้ากว่าวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑^{๗๗}

สำหรับการจัดเก็บเงินสมทบเพื่อการให้ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานจะเริ่มดำเนินการเมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

^{๗๖} มาตรา ๑๐๓ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

^{๗๗} มาตรา ๑๐๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

(๓๓)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(๑) ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียน ประกันสังคม	ฉบับละ	๕๐	บาท
(๒) ใบแทนบัตรประกันสังคม	ฉบับละ	๑๐	บาท

อัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัติ
อัตราเงินสมทบ

ผู้ออกเงินสมทบ	อัตราเงินสมทบเป็นร้อยละ ของค่าจ้างของผู้ประกันตน
๑. เงินสมทบเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตาย หรือคลอดบุตร	
(๑) รัฐบาล	๑.๕
(๒) นายจ้าง	๑.๕
(๓) ผู้ประกันตน	๑.๕
๒. เงินสมทบเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ	
(๑) รัฐบาล	๓
(๒) นายจ้าง	๓
(๓) ผู้ประกันตน	๓
๓. เงินสมทบเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีว่างงาน	
(๑) รัฐบาล	๕
(๒) นายจ้าง	๕
(๓) ผู้ประกันตน	๕

พระราชบัญญัติ
การกลับเป็นผู้ประกันตน
พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
เป็นปีที่ ๖๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ สำนักงานประกันสังคมจังหวัดหรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี

“เลขากิจการ” หมายความว่า เลขากิจการสำนักงานประกันสังคม

มาตรา ๔ ผู้ประกันตนซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากมีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานตามแบบที่เลขากิจการกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘/ตอนที่ ๓๔ ก/หน้า ๗๑/๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ เมื่อสำนักงานได้รับคำขอตามมาตรา ๔ ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอ และในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสติธิกลับเป็นผู้ประกันตนให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวัน

ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสติธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้สำนักงานเสนอรายงาน พร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาและมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ภายในสิบห้าวันคำสั่งเลขาธิการนั้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖ การกลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้เริ่มตั้งแต่เดือนที่ยื่น คำขอและผู้ประกันตนมีสติธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวนมากไม่ได้ส่งเงินสมทบตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕) ทำให้ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงเป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมและไม่อาจกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีกเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลดังกล่าวในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ปริญานุษ/ผู้จัดทำ
๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ณัฐวดี/ตรวจ
๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๓/๖๖๗

(๓๙)

มกราคม ๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 200
วันที่ 9 ม.ค. 2561
เวลา 15.18 น.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๔ / ๖๑ วันที่ ๙ / ๑๓ / ๖๑
เวลา ๑๕.๕๖ ส่ง กค. กค. กค.
๑๕, สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (วรมหาจร)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (0/๓ ส่งสภาฯ VM005)

www.cabinet.thaigov.go.th

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
๑ ๒๕๖๑
๗ ม.ค. ๖๑
๑๖.๐๖
สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน

เหตุผล

โดยที่มีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวนมาก ไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือนภายในระยะเวลา สิบสองเดือนตามมาตรา ๔๑ (๕) ทำให้ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมและไม่อาจกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีก เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลดังกล่าวในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การกลับเป็นผู้ประกันตน
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน
พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
ประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗
“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่ สำนักงาน
ประกันสังคมจังหวัด หรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี
“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

มาตรา ๔ ผู้ประกันตนซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕)
แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากมีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตน
ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานตามแบบที่เลขาธิการกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕ เมื่อสำนักงานได้รับคำขอตามมาตรา ๔ ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอ และในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสติทึกลับเป็นผู้ประกันตน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้สำนักงานเสนอรายงาน พร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาและมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ คำสั่งเลขานการนั้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖ การกลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ให้เริ่มตั้งแต่ เดือนที่ยื่นคำขอ และให้ผู้ประกันตนมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มีผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวนมาก ไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือส่งเงินสมทบไม่ครบเก้าเดือนภายในระยะเวลาสิบสองเดือนตามมาตรา ๔๑ (๕) ทำให้ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมและไม่อาจกลับเป็นผู้ประกันตนได้อีก เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลดังกล่าวในการขอกลับเป็นผู้ประกันตนได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ กำหนดให้ผู้ประกันตนซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากมีความประสงค์จะกลับเป็นผู้ประกันตนให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานประกันสังคมตามแบบที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมกำหนด ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ กำหนดให้สำนักงานประกันสังคมเมื่อได้รับคำขอแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสติทริกลับเป็นผู้ประกันตน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิกลับเป็นผู้ประกันตน ให้เสนอรายงานพร้อมเหตุผลต่อเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมเพื่อพิจารณาและมีคำสั่ง และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ โดยให้คำสั่งเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๕)

๒.๓ กำหนดให้การกลับเป็นผู้ประกันตนมีผลตั้งแต่เดือนที่ยื่นคำขอ และให้ผู้ประกันตน มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม (ร่างมาตรา ๖)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ประกันตน ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง เนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบ สามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบเก้าเดือน เป็นเหตุให้

ไม่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม ได้มีโอกาสกลับเข้าเป็นผู้ประกันตน โดยให้ ยื่นคำขอต่อสำนักงานประกันสังคมตามแบบที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมกำหนดภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำให้บุคคลที่กลับเข้าเป็นผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม มีหลักประกันและเกิดความมั่นคงในการดำรงชีวิตทั้งแก่ตนเอง และครอบครัว

---

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๓๐๐๖๗ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. รายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... พร้อมหลักฐานการเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๑ ชุด
  ๒. คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) จำนวน ๑ ชุด
  ๓. การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่าคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๔) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เสร็จแล้ว ได้แก้ไขเพิ่มเติมด้วยคำให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสำนักงบประมาณและกระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานประกันสังคม) ได้มีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้ขอให้สำนักงานประกันสังคมจัดส่ง ๑) รายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นพร้อมหลักฐานการเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็น ๒) คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) และ ๓) การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป และแจ้งให้กระทรวงแรงงานเร่งรัดดำเนินการในการรับฟังความคิดเห็น และการจัดทำคำชี้แจงหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) พร้อมทั้งหลักฐานการเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) นั้น

กระทรวงแรงงานขอเรียนว่า ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th) ระหว่างวันที่ ๘ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งเผยแพร่สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแก่ประชาชนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th) เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ แล้ว ทั้งนี้กระทรวงแรงงานได้ปรับปรุง ๑) รายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นพร้อมหลักฐานการเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็น ๒) คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

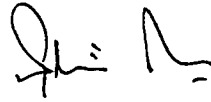
และ ...

และ ๓) การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นไปตามแนวทางการจัดทำ และการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้เผยแพร่ สรุปลงผลการรับฟังความคิดเห็นแก่ประชาชนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคมเพิ่มเติม (www.sso.go.th) เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

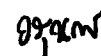
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานประกันสังคม

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๖ ๒๖๕๗-๘

โทรสาร ๐ ๒๕๒๕ ๑๘๘๗

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอรุณกาญจน์ มন্ত্রীโพธิ์)
นิติกรปฏิบัติการ กองนิติธรรม

รายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

สำนักงานประกันสังคม จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... โดยจัดประชุมความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายประกันสังคมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และได้รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (www.sso.go.th) ระหว่างวันที่ ๘ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ รวมระยะเวลา ๑๕ วัน เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยขอสรุปรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นตามรายละเอียดดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานประกันสังคม ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียแยกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ สำนักงานประกันสังคมได้จัดให้มีรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... โดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายประกันสังคม

ส่วนที่ ๒ ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th)

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

สำนักงานประกันสังคมจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น แยกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

(๑) จัดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายประกันสังคมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... จำนวน ๕ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

(๒) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th) จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๘ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

(๑) จัดให้มีรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... จำนวน ๕ ครั้ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมภาลัย ห้องฟ้าหลวงจังหวัดอุดรธานี

- ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเชียงใหม่แกรนด์วิว ห้องศูนย์ประชุมนานาชาติเชียงใหม่
แกรนด์วิว จังหวัดเชียงใหม่

- ครั้งที่ ๓ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ ห้องคอนเวนชันเซ็นเตอร์
กรุงเทพมหานคร

- ครั้งที่ ๔ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้จอมเทียน ห้องคอนเวนชันฮอลล์ ซี จังหวัดชลบุรี

- ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมทวินโลดส์ ห้องบงกชรัตน์แกรนด์บอลรูม จังหวัดนครศรีธรรมราช

(๒) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th) จำนวน ๑ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๘ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ในการรับฟังความคิดเห็นมีผู้ประกันตนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑,๖๔๙ คน แยกเป็นเพศชาย ๕๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๒ เพศหญิง ๑,๐๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๘ โดยผลการรับฟังความคิดเห็นแยกเป็น เห็นด้วยร้อยละ ๘๓.๘๑ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๑๖.๑๙

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

มีประเด็นการรับฟังความคิดเห็น คือ ผู้ประกันตนเห็นด้วยหรือไม่ในการคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบ

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

มีความคิดเห็นเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... เช่น ควรกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกันตนที่ประสงค์จะคืนสภาพความต้องทยอยส่งเงินสมทбы้อนหลังให้ครบตามจำนวนเดือนที่ขาดส่งแล้วค่อยคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้ หรือควรแก้เงื่อนไขให้ผู้ที่เคยเป็นผู้ประกันตนประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้จากเดิมต้องเป็นผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือน เป็น ๖ เดือน หรือ ๙ เดือน ก็สามารถแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ประเด็นที่รับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็น	คำชี้แจงรายประเด็น
๑. ผู้ประกันตนเห็นด้วยหรือไม่ในการคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบ	มีความคิดเห็นเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... ดังต่อไปนี้ - ควรกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกันตนที่ประสงค์จะคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนส่งเงินสมทбы้อนหลังให้ครบตามจำนวนที่ขาดส่งแล้วจึงคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้	- กรณีผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบนั้น มีความประสงค์กลับเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ และมีการค้างชำระเงินสมทบในบางงวดเดือนในครั้งที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ในครั้งก่อน ถือว่าผู้ประกันตนดังกล่าวมีหน้าที่ต้องนำส่งเงินสมทบตามมาตรา ๓๙ และสำนักงานประกันสังคมมีการดำเนินการติดตามหนี้เงินสมทบและเงินเพิ่มตามกฎหมายจากผู้ประกันตนที่ค้างชำระเงินสมทบ

ประเด็นที่รับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็น	คำชี้แจงรายประเด็น
	- ควรแก้ไขข้อให้ผู้ที่เคยเป็นผู้ประกันตนประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้ จากเดิมต้องเป็นผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือน เป็น ๖ เดือน หรือ ๙ เดือน ก็สามารถแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้	- ผู้ประกันตนที่ประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้นั้น จะต้องเคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ โดยจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองเดือน และต่อมาความเป็นผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลง จึงจะแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้ ซึ่งเป็นไปตาม มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๓๓

๗. การนำผลรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานประกันสังคมได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการยกร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... และนำความคิดเห็นเพื่อมาประกอบการชี้แจงร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....

สรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามออนไลน์ เรื่องแนวทางการปรับฐานค่าจ้าง

รายการ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	การปรับฐานค่าจ้างมาตรา 33*	การปรับฐานค่าจ้างมาตรา 39**
ตอบออนไลน์ (17 ต.ค. - 30 พ.ย. 2559)	9,221 คน	เห็นด้วยกับแนวทางที่ 1 จำนวน 4,624 คน (50.15%) เห็นด้วยกับแนวทางที่ 2 จำนวน 4,597 คน (49.85%)	เห็นด้วยกับแนวทางที่ 1 จำนวน 5,024 คน (54.48%) เห็นด้วยกับแนวทางที่ 2 จำนวน 4,197 คน (45.52%)

หมายเหตุ : * การปรับฐานค่าจ้างมาตรา 33 มี 2 แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่ 1 ปรับฐานค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 3,600 บาท ปรับฐานค่าจ้างขั้นสูงเป็น 20,000 บาท และแนวทางที่ 2 ปรับฐานค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 4,500 บาท ปรับฐานค่าจ้างขั้นสูงเป็น 20,000 บาท

** การปรับฐานค่าจ้างมาตรา 39 มี 2 แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่ 1 ฐานค่าจ้าง 7,800 บาทต่อเดือน และแนวทางที่ 2 ฐานค่าจ้าง 6,700 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 2 ปี และในปีที่ 3 ปรับเป็น 10,000 บาท

สรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถาม 4 ภาค เรื่องแนวทางการปรับฐานค่าจ้างและการคืนสภาพผู้ประกันตนมาตรา 39

จังหวัด	จำนวนผู้เข้าร่วมงาน/ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	การปรับฐานค่าจ้างขั้นสูงเป็น 20,000 บาท	การปรับฐานค่าจ้างขั้นต่ำ	การปรับฐานค่าจ้างมาตรา 39	การคืนสิทธิผู้ประกันตนมาตรา 39
อุดรธานี (วันที่ 28 พ.ย. 2559)	ผู้เข้าร่วมงาน 480 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม 372 คน (77.50%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 20,000 บาท 232 คน (82.56%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 19,250 บาท 37 คน (13.17%)* - ไม่ออกความเห็น 12 คน (4.27%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 3,600 บาท 139 คน (49.47%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 4,500 บาท 59 คน (21.00%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 3,320 บาท 51 คน (18.15%)* - ไม่ออกความเห็น 32 คน (11.39%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 6,700 บาท 2ปีแรก ปีถัดไป 10,000 บาท 29 คน (31.87%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 7,800 บาท 22 คน (24.18%) - ไม่ออกความเห็น 21 คน (23.08%) - เพิ่มจาก 4,800 บาทเป็น 9,600 บาท 19 คน (20.88%)*	- เห็นด้วย 249 คน (66.94%) - ไม่ออกความเห็น 99 คน (26.61%) - ไม่เห็นด้วย 24 คน (6.45%)
เชียงใหม่ (วันที่ 2 ธ.ค. 2559)	ผู้เข้าร่วมงาน 442 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม 374 คน (84.62%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 20,000 บาท 258 คน (82.96%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 18,500 บาท 44 คน (14.15%)* - ไม่ออกความเห็น 9 คน (2.89%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 3,600 บาท 151 คน (48.55%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 4,500 บาท 70 คน (22.51%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 3,500 บาท 55 คน (17.68%)* - ไม่ออกความเห็น 35 คน (11.25%)	- ไม่ออกความเห็น 24 คน (38.10%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 7,800 บาท 15 คน (23.81%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 6,700 บาท 2ปีแรก ปีถัดไป 10,000 บาท 14 คน (22.22%) - เพิ่มจาก 4,800 บาทเป็น 5,700 บาท 10 คน (15.87%)*	- เห็นด้วย 238 คน (63.64%) - ไม่ออกความเห็น 116 คน (31.02%) - ไม่เห็นด้วย 20 คน (5.35%)
กรุงเทพฯ (วันที่ 7 ธ.ค. 2559)	ผู้เข้าร่วมงาน 535 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม 441 คน (82.43%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 20,000 บาท 272 คน (72.73%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 18,500 บาท 90 คน (24.06%)* - ไม่ออกความเห็น 12 คน (3.21%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 3,600 บาท 168 คน (44.92%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 4,500 บาท 82 คน (21.93%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 3,050 บาท 79 คน (21.12%)* - ไม่ออกความเห็น 45 คน (12.03%)	- ไม่ออกความเห็น 30 คน (44.78%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 7,800 บาท 13 คน (19.40%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 6,700 บาท 2ปีแรก ปีถัดไป 10,000 บาท 12 คน (17.91%) - เพิ่มจาก 4,800 บาทเป็น 7,500 บาท 12 คน (17.91%)*	- ไม่ออกความเห็น 225 คน (51.02%) - เห็นด้วย 182 คน (41.27%) - ไม่เห็นด้วย 34 คน (7.71%)
ชลบุรี (วันที่ 9 ธ.ค. 2559)	ผู้เข้าร่วมงาน 517 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม 490 คน (94.78%)	- ไม่ออกความเห็น 10 คน (2.55%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 20,000 บาท 288 คน (73.47%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 19,300 บาท 94 คน (23.98%)*	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 3,600 บาท 198 คน (50.51%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 4,500 บาท 85 คน (21.68%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 3,300 บาท 58 คน (14.80%)* - ไม่ออกความเห็น 51 คน (13.01%)	- ไม่ออกความเห็น 35 คน (35.71%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 7,800 บาท 24 คน (24.49%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 6,700 บาท 2ปีแรก ปีถัดไป 10,000 บาท 23 คน (23.47%) - เพิ่มจาก 4,800 บาทเป็น 8,700 บาท 16 คน (16.33%)*	- เห็นด้วย 286 คน (58.37%) - ไม่ออกความเห็น 161 คน (32.86%) - ไม่เห็นด้วย 43 คน (8.78%)
นครศรีธรรมราช (วันที่ 19 ธ.ค. 2559)	ผู้เข้าร่วมงาน 444 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม 423 คน (95.27%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 20,000 บาท 285 คน (82.13%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 17,300 บาท 57 คน (16.43%)* - ไม่ออกความเห็น 5 คน (1.44%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 3,600 บาท 173 คน (49.86%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 4,500 บาท 88 คน (25.36%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 3,000 บาท 58 คน (16.71%) - ไม่ออกความเห็น 28 คน (8.07%)	- ไม่ออกความเห็น 26 คน (34.21%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 7,800 บาท 22 คน (28.95%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 6,700 บาท 2ปีแรก ปีถัดไป 10,000 บาท 16 คน (21.05%) - เพิ่มจาก 4,800 บาทเป็น 5,500 บาท 12 คน (15.79%)*	- เห็นด้วย 207 คน (48.94%) - ไม่ออกความเห็น 182 คน (43.03%) - ไม่เห็นด้วย 34 คน (8.04%)
ภาพรวม 4 ภาค	ผู้เข้าร่วมงาน 2,418 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม 2,100 คน (86.85%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 20,000 บาท 1,335 คน (78.30%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 18,570 บาท 322 คน (18.89%)* - ไม่ออกความเห็น 48 คน (2.82%)	- เห็นด้วยที่ปรับเป็น 3,600 บาท 829 คน (48.62%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 4,500 บาท 384 คน (22.52%) - ไม่เห็นด้วยแต่ควรปรับเป็น 3,230 บาท 301 คน (17.65%)* - ไม่ออกความเห็น 191 คน (11.20%)	- ไม่ออกความเห็น 136 คน (34.43%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 7,800 บาท 96 คน (24.30%) - เห็นด้วยที่ปรับเป็น 6,700 บาท 2ปีแรก ปีถัดไป 10,000 บาท 94 คน (23.80%) - เพิ่มจาก 4,800 บาทเป็น 7,400 บาท 69 คน (17.47%)*	- เห็นด้วย 1,162 คน (55.33%) - ไม่ออกความเห็น 783 คน (37.29%) - ไม่เห็นด้วย 155 คน (7.38%)

หมายเหตุ : * ฐานค่าจ้างขั้นสูง-ขั้นต่ำ และฐานค่าจ้างของผู้ประกันตนมาตรา 39 ที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำเสนอ เป็นการตอบโดยระบุเป็นตัวเลขตามต้องการ ซึ่งผู้ประมวลผลได้มีการนำข้อมูลที่มีผู้ตอบมาเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนฐานค่าจ้างที่ใกล้เคียง

ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ....
 (ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม)

สำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบกาจัดทำร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม เพื่อให้การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ โดยเผยแพร่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานประกันสังคมตั้งแต่วันที่ ๘ - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑,๖๔๙ คน แยกเป็นเพศชาย ๕๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๒ เพศหญิง ๑,๐๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๘ สำหรับผลการรับฟังความคิดเห็นมีดังนี้

การคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบ ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น แยกเป็นเห็นด้วยร้อยละ ๘๓.๘๑ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๑๖.๑๙ และมีความเห็นเพิ่มเติม เช่น ควรกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประสงค์จะคืนสภาพความต้องทยอยส่งเงินสมทบย้อนหลังให้ครบตามจำนวนเดือนที่ขาดส่งแล้วค่อยคืนสภาพความเป็นผู้ประกันตนให้ ควรแก้ไขเงื่อนไขให้ผู้ที่เคยเป็นผู้ประกันตนประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้ จากเดิมต้องเป็นผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือน เป็น ๖ เดือน หรือ ๔ เดือน ก็สามารถแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้

ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดเกี่ยวกับการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... จำแนกแต่ละด้านดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ

- **เชิงบวก** เมื่อร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้แล้ว จะเป็นการให้โอกาสและช่วยเหลือผู้ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเพราะขาดส่งเงินสมทบ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ เพื่อให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคมอีกครั้ง

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ผู้ประกันตน

- **เชิงลบ** ไม่มี เนื่องจากกฎหมายนี้ไม่ได้มีผลใช้บังคับแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้มีความจำเป็นต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นการให้โอกาสประชาชนที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนได้กลับเป็นผู้ประกันตนอีกครั้งเพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี

๒. ด้านสังคม

- **เชิงบวก** ผู้ที่สิ้นสภาพการเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากขาดส่งเงินสมทบตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับโอกาสกลับเป็นผู้ประกันตน เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองต่างๆจากกองทุนประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็นกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน รวมถึงการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร และชราภาพ ทำให้ประชาชนมีหลักประกันในชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ลูกจ้างชั่วคราวส่วนราชการ ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง และผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง

- เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี

๓. ด้านอื่นๆ

- เชิงบวก ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนหากไม่มีกฎหมายว่าด้วยการกลับเป็นผู้ประกันตน รัฐจะมี
ภาระด้านการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินในการดูแลชีวิตและสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หากมีการกลับ
เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม รัฐมีภาระงบประมาณจ่ายเป็นเงินสมทบให้กับผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ จำนวน
๑๒๐ บาทต่อคนหรือต่อเดือนเท่านั้น

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ผู้ประกันตนและรัฐ

- เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี